

ת"פ 30891/03/13 - מדינת ישראל נגד מחמד עודה - משפטו הסתיים, ראפת געאפרה, נאשם 2

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' סגן הנשיא י' נועם

ת"פ 30891-03-13 מדינת ישראל נ' ראפת געאפרה ואח'

מדינת ישראל

המאשימה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

הנאשמים

1. מחמד עודה - משפטו הסתיים

2. ראפת געאפרה

נאשם 2 על-ידי ב"כ עו"ד מוסטפא יחיא

הכרעת-דין - בעניינו של נאשם 2

האישום

1. כתב-האישום המקורי הוגש נגד נאשם 2 בלבד, ראפת געאפרה (להלן - גם הנאשם), ולכתב-האישום המתוקן, שהוגש ביום 17.4.13, צורף נאשם נוסף, מוחמד עודה - נאשם 1. האישום הראשון בכתב-האישום המתוקן יוחס לשני הנאשמים, והאישום השני - לנאשם 1 בלבד.

נאשם 1 הגיע להסדר טיעון עם המאשימה, לאחר שמיעת חלק לא מבוטל מהראיות. בגדרו של אותו הסדר תוקן כתב-האישום בעניינו של נאשם 1, ודינו נגזר ביום 10.4.14.

המשך המשפט התנהל בעניינו של נאשם 2; וכפי שיובהר בהרחבה בהמשך עצם האירועים אינם שנויים במחלוקת, והצדדים חלוקים אך בשאלת זיהויו של הנאשם כמי שביצע את העבירות.

2. להלן תמצית העובדות הנטענות באישום הראשון, כפי שהובאו בכתב-האישום המתוקן בעניינו של נאשם 2 (כאשר לגבי נאשם 1 הוגש בעבר, כאמור, כתב-אישום מתוקן ונפרד במסגרת הסדר הטיעון שהגיע אליו עם המאשימה).

מספר ימים בלתי ידוע עובר ליום 22.2.13, נפגשו נאשם 1 עם מוחמד בדר (להלן - בדר) סמוך ל"מפעל הפסילה" באזור סילואן, בירושלים. בדר, אשר היה עד בעבר לאירוע שבו הרכיב נאשם 1 מטען חבלה, ביקש מנאשם 1

כי ילמד אותו איך מרכיבים מטען חבלה. נאשם 1 הסביר לבדר כיצד עליו להכין מטען באמצעות זיקוקים, ובדר פעל בהתאם להנחיות והכין מטען חבלה. כשסיים בדר להרכיב את המטען, הראה אותו לנאשם 1 ועדכן אותו כי בכוונתו לבצע באמצעותו פיגוע טרור נגד יהודים. בתגובה אמר נאשם 1 לבדר "אינשאללה, יהיה בסדר".

על-פי הנתען, ביום 22.2.13 בשעות הערב יצר בדר קשר עם נאשם 2 וביקש ממנו כי ייפגשו. השניים נפגשו באבו-טור וקשרו קשר לבצע פיגוע, באמצעות הפעלת המטען כלפי יהודים המתגוררים בשכונת אבו-טור. בדר סיפר לנאשם 2, כי ברשותו מטען חבלה וביקש ממנו "להצטרף אליו לביצוע פיגוע ולתצפת על המתרחש, על-מנת להתריע מפני תנועות חשודות, לפני ואחרי הפיגוע" (כלשון כתב-האישום). נאשם 2 הסכים לבקשת בדר, והשניים סיכמו לבצע את הפיגוע במתווה המתוכנן.

עוד נטען בכתב-האישום, כי בסמוך לאחר הסיכום האמור, התקדמו בדר ונאשם 2 לעבר בתי היהודים המתגוררים בשכונת אבו-טור. בהתאם לסיכום, נאשם 2 נותר לעמוד כחמישה מטרים מאחור כדי לתצפת, בשעה שבדר הצית את מטען החבלה והניח אותו בסמוך לדלת של בית, בידעו כי במקום מתגוררים יהודים, זאת מתוך כוונה לגרום חבלות חמורות ליושבי הבית. השניים נמלטו מהמקום, וכעבור מספר שניות התפוצץ המטען. כתוצאה מהפיצוץ נגרם נזק לדלת הבית, ולחלונות המבנה, וכן נפגעו הטיח והצבע של המשקוף.

בגין המעשים האמורים יוחסו לנאשם 2 העבירות שלהלן: קשירת קשר לביצוע פשע - לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק); ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה - לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; והצתה - לפי סעיף 448(א) לחוק.

3. יצוין, במאמר מוסגר, כי על-פי כתב-האישום המתוקן שהוגש בשלב מאוחר יותר נגד נאשם 1 בלבד, במסגרת הסדר הטיעון האמור, הורשע נאשם 1 בגין האירועים שבאישום הראשון בעבירות של סיוע לייצור נשק - לפי סעיף 144(ב2) לחוק בצירוף סעיף 31 לחוק; וסיוע להיזק בחומר נפץ - לפי סעיף 456 לחוק. בנוסף הורשע נאשם 1 בגין מעשים שיוחסו לו באישום נפרד, בעבירת מתן אמצעים לביצוע פשע - לפי סעיף 498 לחוק. בגזר-דין שניתן בעניינו ביום 10.4.14 נידון נאשם 1 ל-21 חודשי מאסר בפועל בצד מאסר על-תנאי.

מבט-על אודות ההליכים, הראיות ויריעת המחלוקת

4. בישיבת הטיעון שהתקיימה ביום 11.7.13 כפרו שני הנאשמים בכל עובדות כתב-האישום, ושמיעת הראיות עמוד 2

החלה ביום 7.10.13. עיקר הראיות נשמעו בעניינו של נאשם 1, אשר כאמור, בסופו של יום הסתיים משפטו במסגרת הסדר טיעון. במהלך שמיעת הראיות והסיכומים, הצטמצמה למעשה המחלוקת בעניינו של נאשם 2. הנאשם לא חלק על עצם האירוע, אך טען כי לא קשר קשר עם בדר, וממילא הכחיש כי היה מעורב בדרך כלשהי בתכנון הפיגוע ובנטילת חלק בו.

5. את האישום נגד הנאשם מבקשת המאשימה לבסס על אמרותיו של בדר בחקירה המשטרתית, שאותן היא מבקשת להעדיף על-פני עדותו בבית-המשפט, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971. בתמצית יאמר, שבאמרות אלו ציין בדר כי יצא לבצע את הפיגוע יחד עם אדם בשם ראפת געאפרה (שמו של הנאשם), ואשר על תמונתו אף הצביע במהלך גביית אחת מהודעותיו במשטרה. באמרותיו בחקירה ציין בדר, כי יש לו היכרות מוקדמת עם אותו ראפת געאפרה, שכן הלה למד אֶתו באותה כיתה בבית-הספר ראשדייה. בפרשת ההגנה המציאה הסנגוריה ראיות בכתב, אשר המאשימה לא חלקה עליהן, כי הנאשם - שבינו לבין בדר הפרש גילאים של שלוש שנים - לא למד בבית-הספר ראשדייה וממילא לא למד עִמו באותה כיתה. בדר, שחזר בו עוד בחקירות המשטרה והשב"כ מגרסתו המפלילה את הנאשם, ציין בעדותו בבית-המשפט, כי אותו ראפת געאפרה שאליו התייחס באמרותיו במשטרה, אינו הנאשם. המאשימה מבקשת להעדיף את אמרותיו של בדר במשטרה המפלילות לטענתה את הנאשם, זאת אגב נקיטת פילוג הדיבור בכל הנוגע להיכרותם של השניים על-רקע לימודיהם באותה כיתה. היא גורסת, כי מתדפיסיהם של שיחות טלפון, ניתן להסיק שהייתה תקשורת טלפונית בין בדר לבין הנאשם בסמוך לאירועים, ומכאן שהפללת בדר את הנאשם כמי שהיה שותפו, הנה מבוססת, בהסתייגות מהפרט השגוי, לטענתה, בדבר מקור ההיכרות ואופי ההיכרות.

6. ההגנה אינה חולקת על עצם האירוע, כאמור; אך טוענת כי האדם שהתלווה לברד לשם ביצוע הפיגוע לא היה הנאשם. לגרסתה, לא הוכח מעבר לספק סביר זיהויו של הנאשם כמי שהיה שותף למעשה, זאת לאור הבהרתו החד-משמעית של בדר, עוד בחקירותיו במשטרה, כי אותו ראפת געאפרה שהצטרף אליו היה בן כיתתו, שעה שאין חולק כי בין הנאשם לבין בדר קיים הפרש גילאים של כשלוש שנים והשניים מעולם לא למדו באותו בית-ספר, וממילא אף לא למדו באותה כיתה. לטענת ההגנה, מתדפיסי שיחות הטלפון לא ניתן להסיק כי הייתה התקשרות טלפונית בין הנאשם לבין בדר; ומכל מקום - אף אם הייתה התקשרות, דבר המוכחש, אין בה כדי להביא להרשעת הנאשם במיוחד לו.

7. בהליך זה קוימו ישיבות הוכחות רבות, נשמעו בו עדים רבים והתיק מקיף מאות עמודי פרוטוקול ומוצגים. חלק מהעדים הוזמנו למתן עדות בעניינו של נאשם 1, שהואשם הן בנטילת חלק בהכנת מטען החבלה באישום המשותף לשני הנאשמים, והן באירוע נוסף. יוער, כי במהלך ישיבות הסיכומים הראשונה והשנייה, כמו-גם במסגרת השלמת הסיכומים

בכתב מטעם המאשימה, לא הייתה התייחסות מפורטת, אגב הפניות קונקרטיות, לתדפיסי ההתקשרויות הסלולאריות שהוגשו כמוצגים (עשרות עמודים). ההגנה, שהייתה אמורה להגיש סיכומים משלימים בכתב, בעקבות הסיכומים המשלימים בכתב מטעם המאשימה, לא עשתה זאת; למרות שנתבקשה להגישם במספר החלטות שניתנו. במצב דברים זה, היו בתיק החקירה עשרות עמודים של תדפיסי שיחות טלפון, זאת שעה שלא הובא עד שיתייחס למחקרי התקשורת, ככל שנעשו כאלה, וכאשר שני הצדדים נמנעו מלהתייחס לתדפיסים באופן ספציפי בסיכומיהם, אגב הפניות קונקרטיות לטורים ועמודות. בנסיבות אלו, הוזמנו הצדדים להשלמת סיכומים בעל-פה, בישיבה שלישית, ואלו נשמעו ביום 16.3.17. בישיבת הסיכומים המשלימה האמורה, ציין ב"כ המאשימה כי טעה בסיכומיו בכתב שהוגשו בעבר, עת הפנה לפלט שיחות שגוי (ת/10 במקום ת/11). בישיבה זו הפנתה המאשימה, לראשונה, את בית-המשפט לעמודות ושורות ספציפיות בתדפיס ההתקשרויות הסלולריות, לצורך הוכחת טענתה בדבר זיהויו של נאשם 2 כשותפו של בדר, כמו-גם הוכחת טענתה לפיה היו התקשרויות בין השניים, ובכלל זה, התקשרויות בסמוך לאירועים.

סקירת ראיות התביעה

על עצם האירוע שאינו שנוי במחלוקת

8. הואיל ובסופו של יום לא חלקה הסנגוריה על-כך שבדר נטל חלק בהשלכת "מטען הצינור" אל הבית, והיות שבמהלך שמיעת הראיות אף הודה נאשם 1 בכך שסייע לבדר לייצר את המטען, הצטמצמה המחלוקת בשאלה, האם נאשם 2 היה מעורב באירוע, והאם הדמות הנחזית בסרט מצלמות האבטחה, כמי שהלך מאחורי בדר בדרכו לזרוק את המטען, הוא נאשם 2, אם לאו. על-כן, סקירת הראיות תתמקד בעיקר המחלוקת שנויה להכריע בה, שהיא מצומצמת מזו שהועלתה בשלב הראשון של שמיעת הראיות בתיק.

9. על עצם פיצוץ מטען הצינור ליד הבית, ביום שישי 22.2.13 בשעות הערב, ניתן ללמוד מסרטי מצלמות האבטחה בזירת האירוע. את הסרטים הגיש ע"ת 1 אביה שמעון כהן, העובד בעמותת "עיר דוד", והמופקד, בין-השאר, על מצלמות האבטחה באזור. העד, שהגיע לזירה הן במוצאי שבת והן ביום ראשון, העתיק את הסרטים ממצלמות האבטחה וצרב את ההעתקים על תקליטור (ת/1). כפי שציין העד, הבניין שבפתחו פוצץ הצינור, הוא בית חד-קומתי קטן שבו מתגוררים יהודים. הבית ממוקם בטיילת גיא בן הנום, המקשרת בין הסינימטק לסילואן ועיר דוד. כאמור, בכתב-האישום נטען, כי כתוצאה מהפיצוץ נגרם נזק לדלת הבית, לחלונות הבית וכן נפגעו הטיח והצבע של המשקוף. על נזקים אלו העיד העד אביה כהן, אשר ציין, כי בהגיעו לזירה ראה נזקים בדלת (דלת עקומה ומנעול וידית שבורים), וכן הבחין כי נופצו שמשות החלונות. כמו-כן, מצא העד בזירה את שרידי המטען שהוכן בתוך צינור ממתכת. הוא אסף חלקי

ברזל, ברגים ומסמרים שמצא במקום, ומסר אותם למשטרה.

אין חולק, כי בסרטי מצלמות האבטחה, אשר אף הוצגו במהלך שמיעת הראיות, נראה בדר כשהוא מתקרב לבית, ואדם אחר הולך בעקבותיו ונשאר במרחק קצר מאחוריו. לאחר מכן, יוצא בדר ממסגרת התמונה (פריים) ונראה הבזק של פיצוץ. בהמשך הוא נמלט מהזירה. לא ניתן לזהות איש מהשניים, אך בדר העיד, כאמור, כי הוא האדם שנחזה בסרט ואשר פוצץ את מטען הצינור.

אמרותיו של בדר בחקירות המשטרה

10. כאמור, מבקשת המאשימה לבסס את טענתה - לפיה הנאשם היה שותפו של בדר להנחת המטען ומי שהתלווה אליו לביצוע הפיגוע - בין-השאר ובעיקר, על אמרותיו של בדר בחקירת המשטרה, שאותן היא מבקשת להעדיף על פני עדותו בבית-המשפט, שבה טען כי מי שהתלווה אליו לא היה הנאשם. לפיכך, אפרט להלן את הראיות בעניין חקירותיו של בדר, הן את הגרסאות שמסר במשטרה, בחקירות השב"כ ובבית-המשפט; והן את עדויות חוקריו בעניין נסיבות מסירת האמרות.

11. בהודאתו הראשונה במשטרה, מיום 4.3.13 (שתורגמה ביום 5.3.13; ת/14), נחקר בדר על עבירות ביטחוניות שביצע, ובין-השאר התייחס להכנת מטען הצינור (באמצעות חומר מזיקוקים), והשלכתו ביום 22.2.13 על הבניין באבו-טור. הוא נשאל על-ידי החוקר על הגרסאות שמסר בחקירה קודמת, קרי - בחקירת השב"כ, בעניין זה. לדבריו, מספר ימים לפני השלכת הצינור נפגש עם נאשם 1, מוחמד עודה, אשר לימד אותו כיצד להכין את המטען. עוד ציין, כי התלווה אליו בעת השלכת המטען אדם בשם געאפרי, אשר לא היה שותף למעשה; וכך מסר על מעורבותו של אותו אדם: "התקשרתי בשעה 19:00 למישהו בשם איוב געאפרי (שמו ראפת געאפרי). אמרתי לו שיבוא שאני צריך אותו. אני אמרתי לו שאני אפגוש אותו בכניסה להר, והוא לא היה מכיר את הסיפור. הוא בא וראה אותי בכניסה להר של סילואן. כשהוא הגיע הוא התקשר אליי והשעה הייתה 20:00 וקצת. עניתי לו, ואמרתי לו שיחכה איפה שהוא, ושאיני הולך קצת וחוזר. אני הלכתי, הבאתי את הקופסה איפה שהחבאתי אותה וחזרתי אל ראפת געאפרי, וסימנתי לו עם היד שלי יאללה בא אחרי, היה רחוק ממני בערך 30 או 40 מטר. הוא בא אחרי והוא לא יודע מה יש. כשאני הגעתי לבית היהודים שנמצא באבו-טור, אני אמרתי לראפת געאפרי שיחכה איפה שהוא, היה רחוק ממני יותר מ-10 מטר. והוא עמד במקומו. אני אמרתי לו שישים לב אם מישהו יבוא, והוא לא השיב לי. אני לא יודע אם הוא הבין אותי. אני הלכתי ושמתי את הקופסה של הזיקוקים שעשיתי ליד הדלת של הבית של היהודים. שני מטר או שלושה מטר, הדלקתי אותה וברחתי. וראפת געאפרי ברח איתי, והוא אמר לי מה זה, ואחרי חמש שניות התפוצצה, ואז הוא הופתע ושאל אותי מה עשיתי. אני

לא עניתי לו והוא ברח לבית שלו. הוא ברח לבית שלו ואני לבית שלי". במהלך חקירתו הוצג לבדר סרט של מצלמת אבטחה בזירה. בדר ציין, כי הוא רואה בסרט שתי דמויות; בצינו שהוא הראשון והשני שהולך אחריו במרחק של שלושה מטרים הוא ראפת געאפרי. הוא הוסיף: "רואים שראפת חיכה לי מאחורה במרחק של 5 מטר ואני הלכתי שמתי את המטען חבלה... אבל לא רואים בסרט שאני מדליק אותו, אני מופיע כשאני בורח... וברח איתי ראפת געאפרי". בהודעה זו לא הופנתה לבדר כל שאלה על היכרותו עם אותו ראפת געאפרי.

12. בהודעתו השנייה של בדר מיום 5.3.13 (ת/15) חזר הלה על הגרסה לפיה נאשם 1, מוחמד עודה, לימד אותו כיצד לייצר מטען חבלה מזיקוקים, ואף הוסיף פרט שלא ציין בחקירתו הראשונה, לפיו עוד בטרם השלכת המטען נפגש עם נאשם 1 והראה לו את המטען. לשאלה, מה ידע ראפת געאפרי על מטען הצינור, השיב כדלהלן, אגב מסירת גרסה שונה מזו הקודמת: "ראפת געאפרי ידע לפני ביצוע פעולה. היינו בהר אני וראפת געאפרי עומדים בהר של סילואן. שם אני אמרתי לו שאני הכנתי את קופסת הזיקוקים הזאת ושאת מחביא אותה בהר. ואמרתי לו שאני רוצה לשים את הקופסה אצל בית נטוש של היהודים בסילואן. ואני אמרתי לראפת געאפרי שאני רוצה שהוא יבוא איתי, יתצפת שאני ישים את המטען חבלה אצל בית היהודים. אמרתי לראפת געאפרי שאני רוצה שיתצפת שאני שם את המטען חבלה באותו יום ששי 22.2.13 כשראיתי אותו בכניסה להר, כי אני קבעתי אתו שיחה לי בכניסה להר בסילואן. התקשרתי לראפת לטלפון שלו, אני לא זוכר מה המספר, ביום ששי בצהריים. התקשרתי לראפת ואמרתי לו לעבור דרכי היום בשעה 18:30 או 19:00 והוא אמר לי בסדר. אני אמרתי לו שיעבור דרכי אל כניסת ההר של סילואן ולא לבית. הלכתי בשעה 19:00 בערך ב-22.2.13, וראפת היה מחכה לי שם כמו שביקשתי ממנו. כשראיתי אותו, אמרתי לו ללכת אחרי ויתצפת לי, ושאר הסיפור סיפרתי לה שהוא בא איתי, ויתצפת לי על הדרך, וכל אחד הלך לבית שלו אחרי ששמתי את המטען חבלה על בית היהודים באבו-טור והתפוצץ". לשאלת החוקר, מדוע לא סיפר את הדברים בחקירה הקודמת, השיב העד: "המחשבות שלי לא היו איתי ולא במקום". הוא הוסיף וטען, כי הוא היה אחראי להנחת המטען, ואיש לא שלח אותו לביצוע המעשה.

13. באמרתו השלישית מיום 13.3.13 (שתורגמה ביום 14.3.13; ת/16), אשר נמסרה לאחר שנפגש עם בא-כוחו, ניסה החוקר לברר עם בדר פרטים אודות זיהוים של נאשם 1 וראפת. החוקר הציג לבדר תמונה של נאשם 1, ובדר השיב כי מדובר ב"מוחמד עודה שסיפרתי עליו". בהמשך הציג החוקר לבדר תמונה ממערכת "אדם" המשטרית, שבה מופיעות שלוש תמונות של נאשם 2: תמונת חזית פניו, תמונת פרופיל ותמונת חזית גופו, לרבות פניו. כשהוצגה לבדר תמונתו של נאשם 2 והוא נשאל "מי זה?", השיב: "ראפת נזילה". כיצד נפגש עם ראפת וכיצד תכנן את הפגישה, ענה בדר: "אני התקשרתי אליו פעם אחת, ופגשתי אותו בתחילת ההר - הר סילואן, וחוף מהפעם הזאת לא

ראיתי אותו, לא לפני ולא אחרי. במענה לשאלה נוספת, טען כי אינו זוכר מהו מספר הטלפון שאליו התקשר, אך ציין כי התקשר מהטלפון שלו - 052-6019498. לשאלת החוקר, מה שמו של ראפת ב"אנשי הקשר" בטלפון שלו, ענה בדר: "אין לי אותו". לשאלה נוספת, כמה טלפונים יש לראפת, השיב בדר כי אינו יודע אם יש לו יותר מטלפון אחד. בהמשך שאל החוקר את בדר: "תגיד לי, ראפת נזילה הוא ראפת געאפרה?", ולכך השיב בדר בחיוב. לשאלה, מדוע מכנים אותו נזילה, ענה בדר: "כי נזילה וגעאפרה אותה משפחה". במענה לשאלה נוספת, האם התקשר לראפת פעם אחת או יותר, ומה הקשר ביניהם, ענה בדר: "אני התקשרתי לראפת יותר מפעם אחת והוא גם התקשר אליי ואנחנו חברים". לשאלה, מדוע לא סיפר זאת קודם, ענה: "כי חשבתי אם אני מתקשר אליו בעניין בעיות וזריקת אבנים, אבל אני מתקשר לראפת רק כדי לבדוק את מצבו ולשאול עליו והוא גם אותו דבר". לשאלה חוזרת ונשנית, כמה מספרי טלפון יש לראפת געאפרה, ענה בדר: "יש לו שני מספרים, היה אחד ישן, וקנה אחד חדש, ואני התחלתי להתקשר אליו רק למספר החדש".

14. באמרתו הרביעית במשטרה, מיום 17.3.13 (ת/17; תרגום מיום 18.3.13), חזר בו בדר מגרסאותיו בחקירות הקודמות. הוא טען, כי לא היה מעורב כלל בהנחת המטען; כי בחקירות דחפו אותו, צעקו עליו, ירקו על פניו וקיללו אותו; כי הודה, בשל "איומים ולחץ", בדברים שלא עשה; כי החוקרים הראו לו תמונה של ראפת געאפרה ואמרו לו את שמו; וכי - כלשונו - "גרמו לי, בעל כורחי, שאדבר על בחור שאיני מכיר אותו". לדבריו, החוקרים הראו לו את סרט האירוע, וטענו שהוא מופיע בסרט, ואף הראו לו את תמונתו של אדם נוסף ששמו (לדבריהם) "ראפת געאפרה אנזלה", אך הוא הבהיר להם כי אינו מכיר אותו. עוד טען בדר, כי גם אינו מכיר את מוחמד עודה, נאשם 1, אשר כאמור הודה והורשע בגין מעורבותו עם בדר בהכנת המטען.

אמרותיו של בדר בחקירות שירות ביטחון כללי

15. לנוכח טענותיו של בדר בעת עדותו במשפטו של הנאשם, כי הנאשם לא מעורב באירועים, וכי הודה בחקירה המשטרתית ואף הפליל את הנאשם מחמת לחצים פסולים בחקירה, הוזמנו להעיד חוקרי השב"כ שנטלו חלק בחקירתו של בדר. החוקרים העידו על מהלך החקירה והתפתחותה, עד להבשלתה להודאה ולהפללת מעורבים נוספים, וחקירתם, בעיקר החקירה הנגדית, הייתה ממושכת והתייחסה לאמור בזיכרונות דברים (זכ"דים) שרשמו. הואיל והחקירה הנגדית של ההגנה נערכה בזיקה לאמור בזכ"דים, הוגשו הזכ"דים כראיה לשם הבהרת עדות החוקרים במלואה, בזיקה לאמור בזכ"דים (ת/19 - ת/27; יוער כי ת/21 ות/28 הם זהים). יצוין, כי המאשימה אינה מבקשת לקבוע ממצאים לפי סעיף 10א לפקודת הראיות על הזכ"דים האמורים, ואלה הוגשו לשם הבנת התפתחות חקירתו של בדר, בהתאם לעדויות חוקרי השב"כ אשר נסמכו על הזכ"דים האמורים, ולתכלית זו בלבד.

16. בחקירתו הראשונה בשב"כ מיום 2.3.13 (ת/19) הכחיש בדר את המיוחס לו. בחקירתו השנייה בשב"כ ביום 3.3.13 בשעה 9:50 (ת/25), הכחיש בדר ביצוע של פעילות טרוריסטית כלשהי, וניסה לברר עם חוקריו בעניין איזה אירוע הוא מופלל.

בחקירתו בשב"כ בהמשך אותו יום, 3.3.13, בשעה 12:00 (ת/21) הכחיש בדר בתחילת החקירה כי היה מעורב בפיוגוע כלשהו; אך במהלך החקירה, משסבר שיש בידי חוקריו מידע אודותיו, הודה בייצור מטען, והחל לחשוף באופן הדרגתי את פעילותו, כאשר החוקר מטיח בו שהוא מנסה להסתיר את מעורבותם של אחרים. בתחילה טען, כי ביצע את המעשה לבדו; אך כשנאמר לו כי הוא לא דובר אמת שכן מצולם יחד עמו אדם נוסף, השיב בדר כי "אינו יודע איך קוראים לו אבל יודע שמכנים אותו "איוב געאפרה" מג'בל מוכבר" (ת/21, פסקה 42). בהמשך הזכ"ד מפורטת הדינאמיקה שבה החל בדר, בהדרגה, למסור פרטים אודות ראפת געאפרה, בעקבות שאלות החוקר. וכך נרשם בזכ"ד בעניין זה: "הנדון התבקש להגיד כיצד הכיר אותו. הנדון ציין כי הכיר אותו דרך הצ'ט. נאמר לנדון כי הוא משקר היות ולא הגיוני שיצא לפיוגוע עם אדם שאינו מכיר ושפגש בו בצ'ט, שהרי לדבר כזה יוצאים עם מישהו שניתן לבטוח בו. הנדון ציין כי הוא מכיר אותו מתקופת בית הספר רשדייה אולם מאז לא היו בקשר כל כך טוב אלא מדי פעם התראו. נאמר לנדון כי הוא שוב משקר. הנדון ציין, כי אכן הוא חבר טוב שלו והנדון הציע לו לצאת עמו. הנדון ציין כי הנדון הוא שהכין את המטען. הנדון נשאל שוב, איך קוראים לאותו בחור. הנדון ציין כי קוראים לו ראפת געאפרה, המכונה איוב, שגר בין ג'בל מוכבר לבין סילואן" (פסקאות 43-46). בהמשך אותה חקירה הכחיש בדר מעורבות של נאשם 1, מוחמד עודה, בהכנת המטען, וטען כי אינו מכיר אותו.

17. בערבו של אותו יום, 3.3.13, בשעה 20:15 נרשם זכ"ד נוסף (ת/22). על חקירתו של בדר, על-ידי החוקר המכונה "יוצמן". בחקירה זו הכחיש בדר כי נאשם 1, אשר תמונתו הוצגה לו, היה מעורב באירועים הנדונים; אך בהמשך הודה, כי שיתף את נאשם 1 בתכניתו להניח מטען, ואף דיווחה לו מהטלפון הנייד על הנחת המטען, לאחר הפיצוץ. בשלב זה הכחיש בדר כי נאשם 1 סייע לו בהכנת המטען ובהשגת חומרים לייצורו.

18. בעניין חקירותיו של בדר מיום 4.3.13 הוגשו שני זכ"דים (ת/23 משעה 11:15; ת/24 משעה 18:50). בחקירה הראשונה מסר חוקר השב"כ המכונה "מירון" לבדר, כי קיימים פערים בין הגרסה שמסר להם לבין המידע המצוי בידי השב"כ, והוא נדרש למסור גרסה מפורטת יותר על הכנת המטען והנחתו. במהלך חקירה זו הוצגו לבדר סרטים ממצלמות האבטחה ליד הבית שבו פוצץ מטען החבלה. בדר זיהה עצמו כמי שמתקרב לבית; ובכל הנוגע לזיהויו של אדם שהתקרב עמו לבית נרשם בזכ"ד כדלהלן: "הנדון נשאל מי האדם שהגיע אמו למקום והשיב כי מדובר באיוב

געאפרה נזילה. הנדון נשאל לכינויו והשיב כי הוא מכונה "איוב". הנדון נשאל לשמו והשיב כי שמו ראאפת. הנדון נשאל לשמו המלא והשיב ראאפת איוב געאפרה. הנדון נשאל לגילו והשיב כי הוא בן 23. הנדון נשאל היכן מתגורר איוב והשיב שהוא מתגורר בג'בל מוכבר. הנדון נשאל כיצד מכיר אותו והשיב כי הוא מכיר אותו מזמן. הנדון נשאל, מה זאת אומרת, והשיב כי למד איתו יחד בבית ספר רשידיה. הנדון נשאל מי הוא, והשיב כי הוא הגיע עמו למקום. הנדון נשאל מדוע והשיב כי הוא הגיע כדי לשמש כתצפיתן... הנדון נשאל כיצד ביקש ממנו להגיע והשיב כי התקשר אליו קודם לכן ואמר לו שהוא צריך אותו". בהמשך חקירה זו הוטח בבדר על-ידי החוקר, כי הוא לא מסר את מלוא הפרטים בדבר קשריו עם נאשם 1 ומעורבותו של נאשם 1 באירוע. בהמשך החקירה אישר, לראשונה, כי נאשם 1 לימד אותו כיצד להכין את המטען, וכי ייצר את המטען על-פי הוראות שקיבל מנאשם 1. בשלב זה גם מסר בדר, באותה חקירת שב"כ, תיאור מפורט כיצד עדכן את ראפת געאפרה בייצור המטען, ובתכניתו להניח את המטען, כיצד יצא עמו לשם הנחת המטען, ומה היה חלקו של ראפת געאפרה באירוע - עת שימש כתצפיתן. הוא גם ציין, כי לאחר הנחת המטען שלח הודעה לנאשם 1 ב-SMS "חטיתה" (שמתי אותה); ולאחר הפיצוץ שלח לנאשם 1 הודעה "אנפג'רת" (התפוצצה); ובסוף, לאחר הבריחה הודעה נוספת "כל אישי תמאם" (הכל בסדר). בחקירה השנייה באותו היום, בשעה 18:40, שנערכה על-ידי המכונה "דייגו" (ת/24), הטיח החוקר בבדר כי דברים שמסר בחקירה המשטרתית אינם תואמים את הדברים שמסר בחקירת השב"כ. מהלך התחקור, בעניינו של ראפת געאפרה, נרשם בזכ"ד כדלהלן: "הנדון נשאל מתי חברו ראפת געאפרה ידע על הפיגוע. השיב כי יומיים קודם לכן. הנדון נשאל מדוע שיקר בעדות המשטרתית שסיפר כי ראפת הופתע מהפיצוץ ולא ידע עליו. הנדון השיב כי לא יודע מה להגיד. נאמר לנדון כי אנו מעוניינים באמת ורק באמת. הנדון נשאל על חלקו של ראפת חברו והשיב כר"מ: 1. כיומיים טרם ביצוע הפיגוע פגש את חברו ראפת געאפרה. 2. הנדון סיפר לו כי הוא ייצר מטען צינור וכי ברצונו ליידות אותו לעבר בתי היהודים. 3. ראפת הסכים להשתתף יחד עם הנדון בפיגוע וראפת שימש כתצפיתן בפיגוע" (סעיפים 9-11 לזכ"ד).

19. בנוסף הוגשו שני זכ"ים על חקירות מאוחרות יותר. בזכ"ד מיום 6.3.13 (ת/20) צוין, כי בדר נשאל אם סיפר בחקירתו אודות כל אלה שפעלו עמו והשיב בחיוב, וכי החוקר שיבח אותו על החלטתו "לספר הכל בחקירה". בזכ"ד תמציתי מיום 15.3.13 (ת/27), צוין כי בדר מסר "שלא ביצע דבר", וכי "החוקרים הכניסו מילים לפיו". החוקר המכונה "גיל" ציין בזכ"ד, בין-השאר: "אמרתי לנדון שחקרתי אותו בעת שמסר הודאתו, וכי אין שום סיכוי שהכנסתי מילים לפיו. הנדון אישר דבריי ואמר שאכן לא הכנסתי מילים לפיו אך חוקרים אחרים הכניסו מילים לפיו" (סעיף 8).

הודאתו של בדר במשפטו שלו

20. בגין האירועים הנדונים, וכן אירועים אחרים, הוגש נגד בדר כתב-אישום בבית-משפט זה בת"פ 33546-03-13,

שבו הואשם בעבירות קשירת קשר לביצוע פשע, חבלה בכוונה מחמירה והצתה. באותו הליך, שבו יוצג בדר על-ידי עו"ד מוחמד מחמוד, הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו הוגש נגד בדר כתב-אישום מתוקן, הוראת החיקוק של קשירת קשר לביצוע פשע נמחקה, והעבירה של הצתה הוחלפה בעבירה של ייצור נשק. הסדר הטיעון לא חל על העונש. בדר הודה בעובדות כתב-האישום המתוקן, הורשע בדין ביום 5.12.13, ודינו נגזר ביום 19.3.14 ל-30 חודשי מאסר בפועל בצד מאסר על-תנאי.

בכתב-האישום המתוקן במשפטו של בדר, נטען כי בדר הכין מטען חבלה לאחר שקיבל הנחיות מנאשם 1 כיצד להכין את המטען, זאת לצורך ביצוע פיגוע נגד יהודים. בהמשך כתב-האישום המתוקן נטענו העובדות הבאות, המתייחסות למעורבותו של הנאשם שלפנינו, ראפת געאפרה, כדלהלן: "בתאריך 22.2.13, בשעות הערב, יצר הנאשם קשר עם ראפת געאפרה (להלן: ראפת) הוא ביקש ממנו כי יפגשו. זמן קצר לאחר מכן נפגשו הנאשם וראפת באבו-טור וקשרו קשר לבצע פיגוע נגד יהודים המתגוררים באבו-טור. הנאשם סיפר לראפת, כי ברשותו מטען חבלה, וביקש מראפת להצטרף אליו לביצוע הפיגוע ולתצפת על המתרחש, על-מנת להתריע מפני תנועות חשודות לפני ואחרי הפיגוע. ראפת הסכים לבקשת הנאשם והשניים סיכמו לבצע פיגוע במתווה האמור: בסמוך לאחר מכן, השניים התקרבו אל עבר בתי היהודים באבו-טור. בהתאם לסיכום, ראפת נשאר כ-5 מטרים מאחור כדי לתצפת, בעוד הנאשם הצית את הפתיל במטען החבלה והניח אותו בסמוך לדלת בית ברחוב המלאך בלבן, בו ידע כי מתגוררים יהודים, זאת בכוונה לגרום לחבלות חמורות ליושבי הבית. השניים נמלטו מן המקום. כעבור מספר שניות התפוצץ המטען...".

כאן המקום לציין, כי בפרוטוקול הדיון במשפטו של בדר צוין מפי בא-כוחו, עו"ד מוחמד מחמוד, בין-השאר, כי קרא באוזני הנאשם את כתב-האישום המתוקן, כי הנאשם הבין את תוכנו ומודה בעובדות כתב-האישום המתוקן. מיד לאחר הדברים נרשם בפרוטוקול מפי בדר עצמו: "מאשר כי כתב-האישום המתוקן הוקרא לי, הבנתי את תוכנו ואני מודה בעובדות כתב-האישום המתוקן... הבנתי את תוכנו ואני מסכים לאמור בו". עוד יוער, כי המאשימה אינה מבקשת לראות בהודאת בדר במשפטו אמרת חוץ בעניינו של הנאשם לפי סעיף 10 א לפקודת הראיות.

עדות של בדר בבית-המשפט

21. בפתח עדותו בחקירה הראשית טען בדר, כי אינו מכיר את נאשם 1, מוחמד עודה, ואת נאשם 2 ראפת געאפרה. הוא אישר בעדותו, כי הניח את המטען ליד הבניין, אך טען כי בכל הנוגע להפללת אחרים, מסר את גרסתו עקב לחץ החקירה. לדבריו, חוקרי השב"כ "לחצו" עליו תוך כדי חקירה, השפילו אותו והשתמשו במילות גנאי המכוונות

כלפי אָמו. לאחר מכן אף הושם בצינוק. בנוסף ציין, כי החוקרים אמרו לו שישאר בתוך הצינוק כל עוד לא יאשר שהוא מכיר את נאשם 1. עוד העיד בדך, כי בשלב זה החליט לרצות את החוקרים, וכלשונו - "מרב תשיות ועיפות התחלתי לומר להם כן, על כל דבר שהם אומרים, על-מנת רק לגמור ולסיים". בדר טען בעדותו, כי איש מלבדו לא היה מעורב באירוע, כי ההחלטה לפוצץ את המטען הייתה שלו, כי המטען הוכן על-ידו בלבד, וכי יצא לזירה לבד. בשלב זה של העדות נתאפשר לב"כ המאשימה, בהיעדר התנגדות מטעם הסנגור, להפנות לבדר שאלות בחקירה נגדית, זאת נוכח הסתירות שבין עדותו לבין אִמרותיו בחקירה. כאשר נדרש על-ידי ב"כ המשימה להתייחס לכך שבהודעתו במשטרה הפליל את נאשם 1, טען בדך כי "השב"כ הכין לי, הכין לי את כל האמרות האלו. והם היו שואלים והם עונים" (עמ' 233 ש' 6). כאשר הובהר לו, כי הוא נשאל על הודעה משטרתית ולא על חקירת השב"כ, העיד: "הם היו מעבירים בין אלה למשטרה גם כן אני לא יודע מה היו מעבירים ביניהם מסמכים" (לעיל). עוד טען בעניין האמרות, כי הן נכתבו מראש ואינו יודע מה רשום בהן; וכלשונו: "היו מביאים לי מסמכים שהחתימו אותי עליהם. ואני לא יודע מה הם" (לעיל). הוא שב וטען, כי אינו מכיר את נאשם 1, וממילא לא נפגש עמו ולא שלח לו הודעות. לשאלה, כיצד הוא מסביר שמהטלפון שלו נעשו שיחות לנאשם 1, ענה: "אין לי הסברים. אני משאיר את הטלפון בבית" (עמ' 234). בהמשך חקירת התובעת הוצג לבדר סרט מצלמת האבטחה שבו נראה אדם נוסף שהתלווה אליו בעת הנחת המטען. בדר טען, כי אינו מכיר את האיש, ולא היה בפיו מענה לשאלה כיצד אינו מכיר אדם שמתלווה אליו לאירוע כמו הנדון (עמ' 238).

22. במענה לשאלת הסנגור בחקירה הנגדית, חזר בדך על טענתו, לפיה פוצץ את המטען לבדו ולא קיבל סיוע מאיש. הוא טען, כי את נאשם 2 הוא רואה לראשונה בבית-המשפט, אינו מכיר אותו וממילא לא למד אֶתו בבית-הספר. לשאלת הסנגור: "למה בשב"כ אמרת שלמדתם ביחד בבית ספר רשידיה?", השיב בדך: "לא אמרתי את זה" (עמ' 243), אך אישר שהוא עצמו למד "בבית-ספר 'אחמד סבר' ובית-ספר 'רשידיה'. במענה לשאלה נוספת של ב"כ הנאשם, מדוע מסר בחקירות פרטים לא נכונים, שב וטען בדך: "אני סיפרתי עליהם רק לאחר הלחץ שהופעל עליי. הייתי עייף, לא ישנתי כל הלילה, הייתי גם שבור" (עמ' 244). כאשר נשאל בדך על-ידי הסנגור, מדוע הודה בבית-המשפט בעובדות כתב-האישום המתוקן, ומדוע לא סייג את הודאתו ואמר שנאשם 1 וגעאפרה לא מעורבים באירועים, הגיב בדך: "הודיתי בכתב-האישום על כך שאני ביצעתי את העבירה"; אך לא היה בפיו מענה לשאלה, מדוע הודה בבית-המשפט בכך ששותפיו היו נאשם 1 וגעאפרה. כאשר הסנגור הפנה תשומת לבו לכך שבפרוטוקול צוין שבא-כוחו קרא באוזניו את כתב-האישום, הגיב בדך: "לא, לא קרא לי" (עמ' 245). הסנגור לא הרפה ושאל, מדוע הודה בבית-המשפט שראפת געאפרה הצטרף כמתצפת, "שכן אם זה שקר בשביל מה הודית בזה בכתב-האישום?". בדר פטר עצמו במילים: "תחת לחצים"; ובהמשך הוסיף, כי כל שעניין אותו היה הסדר הטיעון לפיו מתחם הענישה יהיה 18-40 חודשים. לשאלה נוספת של הסנגור, מדוע רק ביום 17.3.13 טען לראשונה שהפעילו עליו לחצים, השיב כי גם סיפר זאת בעבר, אבל החוקרים, כלשונו, "לא שמעו אותי". בהמשך תיאר לבקשת הסנגור את הצינוק שבו שהה, שגודלו 1.5 מ' על 2 מ', וחזר

על-כך שהחקירות נערכו אגב איומים וגידופים. לשאלה, האם נכון שהחוקרים הציגו לו סרט ו"חיובו אותו" לומר שמי שמופיע זה הוא וראפת געאפרה, השיב בדר: "כן, נכון... כי הייתי עייף ושבור ולא יכולתי. רציתי לסיים... להיפטר מהם" (עמ' 248). כאשר נשאל בחקירה הנגדית, האם החוקר המכונה "מיגל" איים עליו, השיב כי "מיגל" אמר לו "אתה תירקב פה, ואני אשאיר אותך חודשים בצינוקות, והעונש שלך יהיה שנים רבות, ואנחנו נחנך אותך, והתחיל לקלל והתחיל להגיד דברים ככה... ירק עליי" (עמ' 249). כן טען, כי כל חוקרי השב"כ נכחו בחקירות, וכולם קיללו את אמו, דחפו אותו מהכיסא ודחפו אותו מהשרפרף הנמוך שעליו ישב. לדבריו, החקירה נמשכה כעשרה ימים, ונתאפשר לו לראשונה להתקלח לאחר תשעה או עשרה ימים. בנוסף טען, כי זמני הארוחות היו קצרים ולא נמשכו יותר מחמש דקות. במענה לשאלות הסנגור טען בדר, כי הלן באוזני חוקרי המשטרה על התנהלות החוקרים בחקירות השב"כ, אך חוקרי המשטרה לא רשמו הדברים בהודעות. הוא חזר והדגיש בחקירה הנגדית, כי אין לו כל קשר לשני הנאשמים, כי אינו מכיר כלל את נאשם 1, וכי את השם ראפת געאפרה שמע מחוקרי השב"כ, והוא אינו מכיר אדם בשם זה. בהקשר זה גם השיב בדר לסנגור, כי התייחסותו בחקירות המשטרה והשב"כ לשם ראפת געאפרה ולכינויים הנוספים, באה בעקבות השמעת השמות על-ידי החוקרים. באשר להנחת המטען ציין, כי שם בצינור הברזל זיקוקים בלבד ונפצים, והמטען לא כלל ברזלים או חלקי מתכת. כן מסר, כי ביקש לגרום נזק לרכוש בלבד, ולא היה בפיו הסבר לשאלה מדוע הודה במשפטו בעבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה לאנשים. הוא אישר שמספר הטלפון הנייד שלו הוא 052-6019498, אך טען כי מדובר בטלפון חדש ואינו יודע מי רשם את אנשי הקשר בטלפון. לא היה לו הסבר כיצד מופיע השם ראפת בזיכרון בטלפון. במענה לשאלת הסנגור, האם ייתכן שרשימת טלפונים של צעירים מסילואן הופיעה בטלפון שלו במסגרת משלוח הודעות מאחרים, השיב בחיוב.

עדויות חוקרי השב"כ והמשטרה בדבר נסיבות חקירתו של בדר

23. לנוכח טענותיו של בדר על אמצעים פסולים שננקטו נגדו בחקירה, הוזמנו מטעם המאשימה עדים משב"כ ומהמשטרה אשר חקרו אותו.

המכונה "מיגל", שימש כראש צוות החוקרים בירושלים ובבית-לחם בתקופה הרלבנטית, ובמסגרת זו שימש גם כראש צוות החקירה בפרשייה הנדונה. העד ציין, כי נכח בחלק מחקירות השב"כ, וכי קיבל דיווח, ובכלל זה עותקים מזיכרונות הדברים, גם מחקירות שלא השתתף בהן. הוא אף רשם שניים מהזכ"דים שהוגשו (ת/19 ו-ת/20). "מיגל" הכחיש את טענותיו של בדר כי איים עליו, קילל אותו וירק בפניו; ציין כי מדובר בטענת כזב; וטען כי החקירה נוהלה באווירה נינוחה יחסית, למרות תחושת אי-נוחות האופיינית לחקירת שב"כ, זאת ללא נקיטת אלימות או איומים. באשר לתנאי החקירה, טען העד כי בדר לא ישב על כיסא נמוך, כנטען על-ידו, אלא על כיסא בגובה רגלי; כי לא הוגבל

במקלחות, כאשר על-פי נהלי שב"ס העצור זכאי למקלחת יומית; כי לא נמנעו ממנו ארוחות; כי הוא לא היה אזוק כל הזמן; וכי מנוכחותו בחקירה, ומהדיווחים השוטפים אודותיה, לרבות קריאת הזכ"ים, לא הופעל כל לחץ פסול על הנחקר. לדבריו, חקירת הפרשייה הנדונה "לא התנהלה בעצימות מיוחדת, אלא התנהלה בצורה שגרתית" מבחינת האינטנסיביות ושעות השינה של הנחקר. באשר לטענותיו של בדר לעניין תא המעצר, ציין העד כי תא המעצר גדול מהמימדים שתוארו על-ידי בדר, והכל בהתאם לבקרה ופיקוח של שירות בתי הסוהר. בחקירתו הנגדית נחקר העד ממושכות על נסיבות חקירתו של בדר. בין-השאר נתבקש על-ידי הסנגור להסביר, מדוע חוקרי השב"כ לא הציגו לבדר תמונות של הנאשם ו/או מדוע לא נעשה עימות ביניהם. העד הסביר, כי מבחינת חוקרי השב"כ לא התעורר כל ספק בעניין הזיהוי, והם השאירו למשטרה לבצע את הליך הזיהוי בדרך שבה תבחר, מבלי שנדרשו לערוך עימות בין בדר לבין הנאשם. כן הכחיש העד, כי הופעלו על בדר לחצים לפיהם כל עוד אינו מודה במיוחס לו לא יתאפשר לו לנוח ולישון. הוא הוסיף, כי בשלבים שונים של החקירה בחר בדר להודות בחלק מהדברים, ולהכחיש דברים נוספים שבהם הודה מאוחר יותר. עוד התייחס העד לשיטות החקירה, שבעטין החל בדר במסירת ההתוודות, עת הבהירו לו החוקרים שברשותם מידע שהוא מסתיר מהם. כן הדגיש מיגל, כי חקירתו של בדר לא הייתה "חקירה של קו אחד רציף מההתחלה עד הסוף והיו פניות ופתרנו בהן את חקר האמת למרות הפניות האלה" (עמ' 355); וכך למשל הביא דוגמאות לשילוב אמירות שקריות בתוך הגרסה המפלילה, כדי לחפות על שותפים לעבירה. בהקשר זה, התייחס למשל לכינויים שנתן בדר לנאשם, עת כינה אותו "איוב", למרות שאיש אינו מכנה אותו כך (עמ' 361). לשאלת הסנגור, מנין הוא מסיק שבדר לא מסר את שם הנאשם כשם פיקטיבי, במסגרת הפרטים הכוזבים שנועדו לחפות על שותפו האמיתי, השיב מיגל כי פעולות חקירה אחרות, חיצוניות, הוכיחו שמדובר בנאשם (מבלי שפירט מהן פעולות אלו; עמ' 361).

24. חוקר השב"כ המכונה "גיל" היה מבין חוקריו של בדר ורשם שלושה מהזכ"ים שהובאו לעיל (ת/25 - ת/27). גיל הוזמן להעיד מטעם המאשימה, לשם הפרכת טענותיו של בדר על אמצעים פסולים שננקטו נגדו בחקירה; ואגב כך נחקר ארוכות בחקירה הנגדית על כל מהלך החקירה שתואר בזכ"דים. גיל ערך שלוש חקירות שתוארו בזכ"דים, ונכח בשתי חקירות נוספות. הוא תיאר בהרחבה את הדינאמיקה החקירתית שבה החל בדר למסור גרסה, אשר התפתחה עם הזמן, כמפורט בעדותו בזכ"דים. גיל הכחיש את טענותיו של בדר על אמצעים פסולים שננקטו נגדו. הוא טען, כי בדר לא ישב על שרפרף נמוך אלא על כיסא סטנדרטי; כי ייתכן שהיה כבול בחקירה, אך הוא על-פי רוב לא נוהג לחקור נחקרים כשידיהם כבולות באזיקים; כי מעולם לא ננקטו האמצעים הפסולים הנטענים של דחיפות, יריקות ואלימות פיזית; כי שעות החקירה המתועדות בזכ"ד מלמדות על כך שנתאפשר לבדר לנוח בין החקירות, ולא נמנעה ממנו שינה; וכי בדר לא שהה בתא בעל מימדים צרים כפי שתואר על-ידו. העד היה זה שחקר את בדר בעת שהלה חזר בו ביום 15.3.13 מגרסתו המפלילה. בחקירתו הנגדית נשאל גיל על מחדלי חקירה נטענים, כמו אי-עריכת בירור בבית-ספר אלרשדיה האם הנאשם למד שם, או עריכת עימות בין בדר לבין הנאשם. גיל הסביר, במענה לשאלת הסנגור, כי התרשמות

החוקרים הייתה כי גרסתו של בדר היא הודאת אמת מתפתחת, כאשר ראשית הודה לגבי עצמו ומעורבותו באירועים, ולאחר מכן קשר מעורבים נוספים. העד ציין, כי לא היה צורך בעריכת מסדר זיהוי, נוכח טענתו של בדר כי יש לו היכרות מוקדמת עם הנאשם.

25. חוקר השב"כ המכונה "דייגו" העיד אף הוא על נסיבות חקירתו של בדר. העד ערך את אחת מחקירותיו של בדר (זכ"ד ת/24) וכן נפגש עמו בעת שהודע לו לנחקר על הסרת המניעה להיפגש עם עורך-דין. דייגו הסביר את נסיבות חקירתו של הנאשם בזכ"ד ת/24, לאחר שבחקירתו המשטרתית מסר בדר גרסה שונה מזו שמסר בחקירת שב"כ קודמת. הוא ציין, כי החקירה הייתה באווירה נינוחה, ללא הפעלת לחצים כלשהם וללא אירועים חריגים; והכחיש את טענותיו של בדר לפיהן ספג בחקירה קללות, איומים ואף יריקות. כן הסביר, כי בשלב זה של החקירה שינוי הגרסה של בדר, על-פי התרשמות החוקרים, הייתה במטרה להתחמק מלהפליל את שותפיו לתיק; וכי הפערים בחקירה לא נסבו על פעילותו של בדר, אלא סביב פעילותו המשותפת של בדר עם נאשם 1 ועם נאשם 2. העד ציין, כי לא ביצע פעולה לצורך אימות הזיהוי של הנאשם, והוסיף כי שאלת הזיהוי נתונה להחלטת ראש הצוות שאחראי על החקירה.

26. חוקר השב"כ המכונה "מירון" (אשר ערך את זיכרון הדברים ת/23), הוזמן אף הוא להעיד על נסיבות חקירתו של בדר. העד התייחס לחקירה כפי שמופיעה בזכ"ד, ומסר בעדותו כי החקירה התנהלה באופן תקין ונינוח. העד ציין, כי ייתכן ובדר היה עייף, אך הוא שיתף פעולה בחקירה ומסר הסברים לשאלות שהוצגו לו, כמפורט בזכ"ד. לדברי העד, הנחקר התלונן כי כאשר היה בתאו "לא הצליח לישון". העד הכחיש, כי הנחקר ישב על שרפרף נמוך, ולמיטב זכרונם במרבית החקירה ידיו לא היו אזוקות. הוא הכחיש את טענותיו של בדר על דחיפות, יריקות ואיומים. לדבריו, כעולה מהזכ"ד, מסר בדר תשובות לכל השאלות שהופנו אליו, ובמהלך החקירה אף הוקרן לו הסרטון ממצלמת האבטחה. במענה לשאלת הסנגור, ציין החוקר כי בדר מסר ששמו של שותפו היה ראפת איוב געאפרי, המתגורר בג'בל מוכבר ואשר למד אֶתו בבית-הספר ראשדיה. משהבהיר הסניגור לחוקר, כי בדר יליד 1987 ונאשם יליד 1990 והשניים לא למדו באותו בית-ספר, השיב העד כי לא ערך בדיקה בנושא זה, וכי הוא מניח כי נעשו פעולות לוודוא זיהוי של הנאשם.

27. חוקר השב"כ המכונה "ארבל" (אשר ערך את זיכרון הדברים ת/21), העיד אף הוא על נסיבות חקירתו של בדר. החוקר ארבל רען את זכרונם במהלך העדות מהזכ"ד המפורט שרשם במהלך חקירתו של בדר, ובחקירתו הראשית והנגדית התייחס לפרטים המצוינים בזכ"ד, שהובאו לעיל. על-פי עדותו, החקירה התנהלה "בצורה רגילה", אם כי העד הניח שהנחקר, כבכל חקירת שב"כ, "היה קצת בלחץ"; וכי מעבר לתחושה זו לא היה דבר חריג. הוא תיאר בעדותו את התנהלות החקירה, כפי שצוינה בזכ"ד, והעיר כי רישום הזכ"ד מתבצע תוך כדי חקירה, אך הדברים אינם

נרשמים "מילה במילה". באשר לטענותיו של בדר, לפיהן ירקו עליו וקיללו אותו במהלך החקירה, ציין ארבל כי הדברים לא היו ולא נבראו. גם הוא, כמו יתר החוקרים, הכחיש את הטענה לפיה בדר ישב על שרפרף נמוך, ולדבריו הלה ישב על כיסא רגיל. באשר לאיזוק, טען כי בדרך-כלל כאשר נחקר נאזק, מדובר באיזוק לצורך אבטחת החוקר באמצעות שרשרת ברוחב הגוף, ואין מדובר באיזוקים סטנדרטיים המצמידים את כפות הידיים. בכל הנוגע לטענה, כי החוקרים "הכניסו מילים לפיו" של בדר, הכחיש זאת החוקר בהדגישו כי מטרת החקירה היא גילוי האמת. בהקשר זה ציין, כי שמו של נאשם 2 עלה בחקירתו של בדר, כפי שמופיע בתרשומות; כי אין מדובר במידע שהחוקרים מסרו לנחקר; וכי השם עלא אגב "התגלגלות של גרסה" מצד בדר, אשר טען כי אינו יודע איך קוראים לאדם הנוסף ורק יודע שהוא מכונה איוב געאפרה ושהוא מתגורר בג'בל מוכבר. לשאלת הסנגור, מדוע לא ניסו חוקרי השב"כ לברר פרטים נוספים אודות זיהויו של אותו געאפרה, השיב החוקר, כי "בגרסה מתגלגלת של נחקר - חשוב לשבת ולהקשיב לו למה שהוא אומר, ולנסות לקבל את כל מה שהוא אומר, ולאחר מכן ללכת ולבדוק את זה". לשאלה נוספת, מדוע לא ניסו לברר עם בדר עצמו פרטים מזהים אודות זיהויו של געאפרה השיב החוקר, כי משיקולים מקצועיים (אשר פורטו בפרוטוקול הדיון החסוי בדלתיים סגורות מיום 11.2.15 עמ' 8), אותה העת לא היה מקום לברר עם בדר פרטים נוספים על הזיהוי, אלא לשמוע את גרסתו על השותף. לשאלת בית-המשפט, האם היה שלב אחר שבו ניסה להרחיב את השאלות לנחקר בעניין זיהויו של השותף, ענה העד: "בחקירה הזאת לא. על-פי הזכ"ד הזה לא", ושב וחזר על הטעמים המודיעיניים המקצועיים מדוע לא היה מקום באותו שלב חקירתי לקבל מידע נוסף אודות זיהויו השותף; גם כאשר מדובר בחקירה סיכולית. לשאלה נוספת של בית-המשפט, האם נעשו הבירורים בשלב מאוחר יותר, ענה העד: "אני מניח שכן, אין לי את הזכ"דים לראות את הדברים" (לעיל) ובהמשך הוסיף, בין-השאר, כי "בשלב הזה היה חשוב לקבל פרטים ולאחר מכן לבצע בדיקות" (לעיל, בעמ' 10); וכי השאלה אודות טיב ההיכרות היא אמנם חשובה ורלבנטית, אך בשלב החקירתי הנוכחי היה חשוב לקבל את שם השותף (לעיל, עמ' 14-15).

28. אקדים ואציין, כסיכום ביניים בעניין עדויות חוקרי השב"כ, כי לא הובאו נתונים, ייתכן מחמת הוצאתה של תעודת החיסיון, בדבר בדיקות הנוספות שעשה השב"כ בעניין זיהויו של השותף, בין במקביל לחקירה הנדונה ובין לאחר מכן. מכל מקום, בחומר הגלוי, ובראיות שעליהן מבקשת המאשימה לבסס את זיהויו של נאשם 2, קרי - באמצעות אמרותיו של בדר בחקירה המשטרתית, לא נעשו בירורים נוספים עם בדר בעניין הזיהוי, מעבר לציון שם פרטי, שם משפחה והצבעה על תמונה.

עדויות חוקרי המשטרה על נסיבות גביית אמרותיו של בדר

29. חוקר המשטרה סמ"ר עלא טפלא הוזמן למתן עדות בעניין אמרותיו במשטרה של בדר. החוקר גבה את שתי

הודעותיו הראשונות של בדר מיום 4.3.13 ומיום 5.3.13 (ת/14 ו-ת/15 בהתאמה). העד ציין, כי מחמת ריבוי החקירות המופקדות בידי, הוא מתקשה לזכור את מהלך החקירות, ואת תשובותיו מסר על-סמך הרשום באמרות ושיטות העבודה הנהוגות על-ידו. הוא הכחיש את טענתו של בדר, לפיה האמור בהודעה נרשם כהעתקה מזיכרון הדברים של השב"כ, מבלי שהושמעו הדברים מפי הנחקר באוזני החוקר. לדבריו, אמנם הסתייע בזכ"ד, אך הפנה לנחקר שאלות, ובאמרה רשם את תשובותיו ואת גרסתו של הנחקר. למרות שבדר לא טען על אווירת אימים או אלימות במהלך החקירה המשטרתית (במבחן מטענותיו לגבי חקירת השב"כ), ציין החוקר כי החקירה הייתה רגועה, נינוחה ועניינית. לדבריו, רשם בהודעות דברים שהושמעו מפיו של בדר. בחקירה הנגדית הופנה החוקר לרישום הודעתו של בדר, שם צוין: "התקשרתי בשעה 19:00 למישהו בשם איוב געאפרי (שמו ראפת געאפרי)". העד לא זכר מדוע רשם הדברים בסוגריים, והוסיף כי "כנראה" איוב געאפרי זה הכינוי, ולכן רשם גם את השם. החוקר לא זכר, מדוע לא שאל את בדר מניין הוא יודע שהכינוי של ראפת געאפרי הוא איוב געאפרי. לשאלה נוספת, מדוע לא ניסה לברר בחקירה מי הוא אותו ראפת געאפרי, לצורך זיהויו, לרבות ניסיון להצגת תמונה, השיב החוקר כי אינו זוכר את הנסיבות, והעלה את ההשערה, לפיה הצגת תמונה לנחקר בשלב כה התחלתי עלולה להיחשב כ"הכנסת דברים לפה" (עמ' 485). לשאלה, מדוע בחקירתו השלישית של בדר (שלא נערכה על-ידי העד) הוצגה תמונה בודדת של נאשם 2, השיב החוקר כי אין לו נתונים להשיב על שאלה זו.

30. העד דוד זריהן, ששימש בעבר כחוקר משטרת, זומן למתן עדות על נסיבות גביית אמרתו האחרונה של בדר (ת/17), שבה, כאמור, חזר בו בדר מגרסתו המפלילה, הן לגבי עצמו והן לגבי שותפיו.

31. החוקר רס"ל תימור שקור גבה את הודעתו של בדר מיום 13.3.13 (שהוקלדה ביום 14.3.13; ת/16). במהלך גביית הודעתו של בדר הציג החוקר לנחקר שלושה תצלומים (שסומנו על-ידי החוקר וצורפו להודעה): תמונתו של נאשם 1 מוחמד עודה; תמונתו (פנים, פרופיל וכל הגוף) של נאשם 2; ותצלום בגד שנתפס בביתו (התואם את הבגד שלבשה הדמות שהניחה את מטען הצינור, כנחזה בסרט מצלמות האבטחה). לדברי החוקר, הוא הציג את התמונות לבדר בהתאם להנחיות שקיבל מהממונים עליו, והוסיף כי בדר התייחס בהודעתו להיכרות מוקדמת ביניהם ("אני התקשרתי לראפת יותר מפעם אחת, והוא גם מתקשר אלי ואנחנו חברים"). לשאלה, האם התבקש להציג את התמונה לבדר "כדי שיאשר אותה", השיב בחיוב (עמ' 562). העד ציין, כי הדברים הרשומים בהודעה נמסרו מפיו של בדר; כי בחקירתו של בדר לא היו דברים חריגים; כי אמנם הסתייע בזכ"ד של השב"כ, אך ההודעה מפרטת את כל מה שהשמיע באוזניו הנחקר; וכלשונו של העד: "אין תמצית, מילה במילה מה שנאמר לו, מה שאני אמרתי ומה שהוא אמר, מילה במילה" (עמ' 565).

32. החוקר רס"מ באהג'ת מרעי שימש כראש צוות החקירה בפרשייה הנדונה. הוא מסר בעדותו, כי חקירת הפרשייה הנדונה הייתה בשיתוף פעולה עם השב"כ; אך נאשם 2 לא נחקר על-ידי השב"כ, זאת מסיבות בריאותיות. החוקר ציין, כי למרות שחוקר החקירה נערכה על-ידי השב"כ, למעט חקירת נאשם 2, מצא צוות החקירה לנכון להשלים את המארג הראייתי גם באמצעות נתוני תקשורת סלולארית, שלשיטתו, תומכים במסקנה לפיה נאשם 2, שהיה מוכר לבדר ואף מצוי בקשרים עמו, היה שותפו של בדר לעבירה; אם-כי אישר, כי הוא אינו מומחה במחקרי תקשורת. הוא הבהיר, כי שמו של הנאשם עלה בחקירת השב"כ, אך כדי לוודא שמדובר בנאשם הוצגה לבדר במהלך חקירתו תמונתו של הנאשם. לשאלת הסנגור, מדוע לא נערך מסדר זיהוי, או לחלופין עימות בין השניים, השיב העד, כי הדבר לא היה נחוץ, לשיטתו, הואיל ומנתוני התקשורת עולה כי יש "קשר עמוק ביניהם" (עמ' 553) "קשר הדוק" (עמ' 557), שבנסיבות המקרה מיותר עריכת מסדר זיהוי או עימות. לשאלה נוספת של הסנגור, מדוע לא ניסה לברר מי הוא "איוב", שכן בדר ציין שהשותף מכונה איוב געאפרה, הסביר העד כי לטעמו די היה בזיהוי הנאשם בתמונה ובמחקרי התקשורת.

גרסתו של העד חאלד שוויקי

33. עד התביעה חאלד שוויקי, היה שותפו לעבירה של נאשם 1, באירוע הנדון באישום השני אשר אינו מיוחס לנאשם 2. ואולם, במהלך עדותו, נחקר העד על אמרתיו במשטרה ביחס לאזכור שמו של אדם בשם "ראפת נזילי". באמרתו במשטרה מיום 11.3.13 (ת/6, שתורגמה ביום 13.3.13) נחקר העד על קבוצת אנשים שיצרה עמו קשרים והודעות טקסט בעניין האירועים שעליהם נחקר, שכינו על-ידו בין-השאר, "שבאב סילואן". בין-השאר נחקר חאלד על הודעות טקסט ששלח אליו אדם בשם "ראפת נזילי" במועדים 22.2.13 ו-23.2.13, וציין כי ראפת עדכן אותו על הצורך לבוא לביקור אבלים במשפחתו של אחד מחבריהם (ת/6 ש' 109-138). במהלך אותה חקירה משטרתית הציג החוקר רס"ר היתאם טרודי לחאלד שוויקי תמונה (שסומנה הט2) שהיא תמונתו של נאשם 2. חאלד שוויקי השיב לחוקר, כי "הבחור הזה הוא ראפת נזילי"; ולשאלת החוקר מניין הוא מכיר אותו, השיב: "הוא מצעירי סילואן". לשאלה נוספת, מה עיסוקו, ענה: "עובד על רכב הובלות להובלת סחורה". גם בהודעתו מיום 10.3.13 (ת/7) מנה העד חאלד שוויקי את השם "ראפת נזילי" כאחד מצעירי סילואן שהיו מעורבים בפעילות נגד תושבים יהודים בסילואן, ואשר אותם כינה ארגון "שבאב סילואן" (ת/7 ש' 37, 71, 81).

כשנשאל חאלד שוויקי בעדותו בבית-המשפט, על-ידי ב"כ המאשימה, מה היכרותו עם "ראפת נזילי", השיב כי הלה "היה עובד עם הבחורים של סילואן אשר אני לא מכיר והשב"כ שאל אותי עליהם ואני נתתי שמות אבל אני לא מכיר את השמות של כולם" (עמ' 69). בהמשך תיקן את דבריו ואמר שחלקם מוכרים לו, וחלקם אינם מוכרים; ואולם הדגיש, כי למרות ההתכתבות עם אותו ראפת נזילי, הבהיר לחוקר השב"כ כי הוא לא מכיר כלל את אותו אדם (עמ' 69).

70-68). המאשימה ביקשה להעדיף את אמרתו של חאלד שוויקי על-פני עדותו, לפי סעי' 10א לפקודת הראיות, בכל הנוגע לזיהוי של הנאשם, על-פי תמונתו, כ"ראפת נזילי".

בחקירתו הנגדית של שוויקי בבית-המשפט (שעיקרה התמקד בעניינו של נאשם 1, אך התייחסה גם לגבי הנאשם), נשאל שוויקי על-ידי הסנגור על מסרונים שקיבל מראפת נזילה, וכן נתבקש להבהיר האם מדובר בנאשם. במענה לשאלות הסנגור, ציין שוויקי כי מעולם לא שוחח עם ראפת נזילה; וכי אינו זוכר באילו נסיבות צורף שמו לטלפון הנייד שלו ומי מסר לו את מספר הטלפון. לשאלת הסנגור, "מדוע הצבעת עליו בחקירה כשהראו לך את התמונה שלו", השיב: "כי אני יודע שהאיש הזה קוראים לו ראפת נזילה, אחד מהשבאב סילואן, מאנשי הכפר". לשאלה הנוספת, "מה ההסבר שלך שהוא בכלל לא מכיר אותך?", ענה: "יכול להיות שהוא בפועל לא מכיר אותי, יכול להיות..." (עמ' 168). לשאלה נוספת של ב"כ הנאשם, האם יכול להיות שמאן דהוא העביר לו את מספר הטלפון, במסגרת מאגר טלפונים של חברים, והוא צירף את השמות לטלפון, השיב: "יכול להיות"; ובהמשך הוסיף: "יכול להיות שלקחתי את זה מהבחורים של סילואן, יכול להיות שתקבל מסרונים שיש לנו ישיבות אז יש לי מישהו שקוראים לו ראפת אנזילה, אז רשמתי שקיבלתי את ההודעה מראפת אנזילה" (עמ' 169). הוא הוסיף והעיד, כי בין "היועצים" שנבחרו ב"שבאב סילואן" היו הוא עצמו וכן ראפת אנזילה (עמ' 170), זאת למרות שלא ביקר אותו בביתו ולא היה לו קשר כלשהו עמו (עמ' 172). בשלב זה של החקירה אמר הסנגור, בהתייחסו לנאשם, "האיש הזה קוראים לו ראפת געאברי ולא ראפת אנזילה". לכך הגיב שוויקי: "שאלתם אותי לפני יומיים ואמרתי להם אנזילה, אני מכיר אותו ככה, אין קשר ביני לבינו כדי לדעת את שם המשפחה שלו" (לעיל). בהמשך, נשאל פעם נוספת, האם התמונה של הנאשם הוצגה בפניו בחקירת השב"כ או המשטרה, והוא הגיב: "לא הראו לי תמונה" (עמ' 173), למרות שקודם לכן אישר שהצביע על תמונתו בחקירה (עמ' 168). בתשובה לשאלה נוספת: "איך אתה מסביר את העובדה שהיית יועץ בשבאב סילואן, ראפת אנזילה היה יועץ בשבאב סילואן ולא נפגשתם ולא דיברתם מעולם בטלפון?", השיב שוויקי: "כי היא מחולקת לאזורים", והסביר שהוא גר באזור עין אל לזה, וכי ראפת אנזילה מתגורר באזור הגשר ליד ג'בל מוכבר (עמ' 177).

34. המאשימה השמיעה את החוקר סמ"ר עלא טפלא, אשר גבה את אחת מאמרתיו של חאלד שוויקי (ת/7); מיום 10.3.13. בהודעה זו ציין חאלד, בין-השאר, כי בחבורה של "שבאב סילואן" היו ארבעה "יועצים", ביניהם הוא ו"ראפת נזילי בן 24"; וכי בפגישה מיום 22.2.13 של הקבוצה השתתפו, בין-השאר, הוא וראפת נזילי, ובאותו מועד אף שלח לו ראפת נזילי מסרון לפיו "הוא רוצה לעשות ישיבה ליועצים" (ת/7 ש' 71-83). לדברי החוקר, השמות, לרבות השם ראפת נזילי, נמסרו מפיו של הנחקר. לשאלת הסנגור, מדוע לא ביקש לברר פרטים מזהים נוספים בעניין "ראפת נזילי" כמו שם אביו, שמות האחים, ציין החוקר כי הוא מתקשה להשיב היום לשאלה מדוע לא הפנה שאלות בעניין זיהויים של האנשים

שבשמותיהם נקב חאלד שוויקי. לשאלה הנוספת של הסנגור, כיצד תקודם החקירה אם לא יערכו בירורים בדבר זהות האנשים, השיב החוקר כי ככל שהיה צורך בקבלת פרטים נוספים על אותם אנשים, הותיר זאת להמשך חקירת השב"כ (עמ' 467-468).

35. בנוסף השמיעה המאשימה את העד דויד זריהן, ששימש בעבר כחוקר משטרה, ואשר גבה שתיים מאמרותיו של חאלד שוויקי (ת/5 ו-ת/8). בהודעה הראשונה מיום 3.3.13 (ת/8) הציג החוקר לשוויקי שמונה תמונות, ביניהן של נאשם 1 (מוחמד עודה; תמונה מס' 3), ושוויקי זיהה את נאשם 1. בהודעה מיום 18.3.13 הוצגה לשוויקי תמונה בודדת של אחד מחבריו שביצע עמו עבירה אחרת שאינה קשורה לעניינו של נאשם 2. כשנשאל החוקר מדוע לעיתים הוא מציג שמונה תמונות ולעיתים תמונה אחת, השיב: כי פעל לפי הנחיות ואת התמונות ככל הנראה קיבל מהשב"כ.

36. רס"ר הייתם טרודי העיד על נסיבות גביית אחת מהודעותיו של חאלד שוויקי (ת/6). העד ציין, כי הוא זוכר את הפרשייה באופן כללי, אך לא לפרטים, וכי הוא נסמך על ההודעות שגבה. כאמור, במהלך גביית ההודעה הציג החוקר לחאלד תמונות פניו (בשחור לבן) של הנאשם, אשר סומנה על-ידי החוקר בראשי תיבות (ה.ט.2) וחאלד שוויקי השיב: "הבחור הזה הוא ראפת נזילי..."; לשאלה, מניין מכיר אותו, השיב: "הוא מצעירי סילואן"; ולשאלה נוספת, מה עושה הבחור בחיים, ענה: "עובד על רכב הובלות להובלת סחורה". החוקר ציין, כי תמונתו של נאשם 2, אשר צורפה להודעה (תמונה בשחור לבן ולא בצבע), היא התמונה שחאלד התייחס אליה בעת חקירתו, אשר סומנה על-ידו כאמור. לשאלת הסנגור, מדוע לא ערך מסדר זיהוי תמונות, השיב כי כיום אינו יכול לשחזר את הסיטואציה ואת הסיבות לכך. כאמור, בין-השאר התייחס חאלד שוויקי בהודעה למסרונים ששלח אליו "ראפת נזילי" במועדים 22.2.13 ובמועדים 23.2.13. רס"ר טרודי ציין, כי אינו זוכר אם הפנה את הנחקר למסרונים או שמא הציג לו נתונים מפלט השיחות.

החוקר הכחיש את טענותיו של שוויקי, לפיהן לא מסר את האמרה והיא נכתבה מראש מבעוד מועד על-ידי החוקר ורק נחתמה על-ידו. הוא ציין, כי אמנם הסתייע בזכ"ד של השב"כ, אך הפנה לעד שאלות, ובהודעה רשם את הגרסה ששמע מפיו. כן הכחיש החוקר את טענותיו של שוויקי על לחצים בחקירה.

הראיות בעניין התקשורת הסלולארית

37. נדברך ראיתי נוסף היוו תדפיסי ההתקשרויות הסלולריות. המאשימה ביקשה, כי ייקבעו ממצאים על-יסוד פלטי ההתקשרויות הסלולריות, ולתכלית זו זימנה למתן עדות נציג מטעם חברת הסלולאר לשם הגשת פלט השיחות הנוגע לשיחות אל ומאת הטלפון הנייד של בדר, וכן חוקרת משטרה שביצעה פעולות "חדירה" למכשיר הטלפון הנייד של

חאלד שוויקי. במהלך ניהול ההוכחות, הבהיר הסניגור, לא אחת, כי אינו מסכים להגשת מסמכים כלשהם, לרבות פלטי המחשב (בין בפורמט של דיסק ובין בתדפיס מנייר), וכי על התביעה להוכיח את קבילות הראיות כנדרש בדין. לפיכך, השמיעה המאשימה, כאמור, שני עדים בעניין זה; והמחלוקת היא, האם הוכחה קבילות פלטי המחשב, וככל שהתשובה לכך חיובית - האם נשמעו עדויות של מומחים להכשרת הפלטים כראיה מוסדית, והאם ניתן לקבוע ממצאים על בסיס הפלטים.

38. עד תביעה 5 דניאל גלבוזקי, המשמש כמנהל מחלקת מניעת הונאות, באגף ביטחון למניעת הונאה בחברת "פרטנר תקשורת בע"מ" הגיש רשומה מוסדית (ת/10) שהתייחסה לפלט שיחות (ת/11) ו"תעודה בדבר רשומה מוסדית". העד ציין, כי הפלט הופק באופן ממוחשב ממאגרי המידע הממוחשבים של חברת פרטנר תקשורת בע"מ, מפעילת רשת אורנג' בישראל, וכי הפלטים מתייחסים לפרטי בעלות ו/או פרטי משתמש רשום, ו/או פרטי שיחות יוצאות ו/או פרטי שיחות נכנסות ו/או פרטי איכונים של שיחות יוצאות ו/או נכנסות, עבור מספר מנוי אורנג' או מספר הזיהוי של מכשיר הטלפון (IMEI) של מכשירים סלולריים, זאת בזיקה למנוי 052-6019498. הפלט כלל נתוני בעלות של המנוי, פירוט שיחות יוצאות מהמנוי, פירוט שיחות נכנסות אל המנוי, איכון למנוי לפי שיחות יוצאות ואיכון למנוי לפי שיחות נכנסות, הכל בין המועדים 1.2.13 - 28.2.13. בתעודה המוסדית שעליה חתם העד, צוין, כי "פרטנר" מנהלת רישום ממוחשב שוטף של השיחות בסמוך למועד התרחשותן; כי הרישום נעשה לצורך חיובי הלקוחות ו/או מפעילי תקשורת אחרים בתמורת השיחות; וכי רישומי השיחות נשמרים באופן ממוחשב ושוטף במאגרי המידע הממוחשבים של פרטנר, כדי לאפשר בירורי חשבון, אם ידרשו. עוד צוין בתעודה, כי פרטי הלקוחות והמשתמשים הרשומים המצוינים בפלט, מתנהלים בפרטנר באורח שוטף במסגרת מאגר המידע הרלבנטי, וכי פרטנר נוהגת באורח סביר, אמצעי הגנה סבירים, מפני חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב.

הפרטים שצינו ב"תעודה בדבר רשומה מוסדית", אמורים לבסס את קבילותה של הרשומה המוסדית, לפי סעיף 36 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, כראיה לאמיתות התוכן לצורך קביעת ממצאים עובדתיים; וניכר שתוכנם של הפרטים אמור להימסר על-ידי "עד מומחה" המוסר עדות סברה (במובחן מכל עד "רגיל" אחר המוסר עדות על עובדה שקלט באחד מחושיו). דא עקא, שבעת התייצבותו של העד גלבוזקי למתן עדות צינה ב"כ המאשימה כי העד, שהוא מנהל מחלקת מניעת הונאות, לא מעיד כעד מומחה (עמ' 93-95), וכי כל שהיא מבקשת הוא להגיש באמצעותו את הפלט. כן צינה, כי תשקול אם יש צורך בהשמעת עדות מומחה לצורך ביסוס האמור בתעודה בדבר רשומה מוסדית, ולתכלית זו נדחתה המשך עדותו של העד.

בישיבה הנדחית הודיעה ב"כ המאשימה, כי היא עומדת על-כך שניתן לבסס את הרשומה המוסדית על עדותו של העד גלבוזקי, אשר מוסמך למסור את הנתונים הרלבנטיים מטעם חברת "פרטנר", מכוח תפקידו בחברה וניסיון המקצועי בתחום. הסנגור גרס, כי אין מדובר בעד מומחה, אשר עדותו קבילה לצורך ביסוס האמור ברשומה המוסדית. על-רקע המחלוקת האמורה ניתנה ההחלטה לפיה הרשומה המוסדית מתקבלת על-תנאי, וכי הכרעה בשאלה, האם תוכנה הוכח בעדות קבילה, תוכרע במסגרת הכרעת-הדין לאחר מיצוי חקירתו של העד והשלמת טיעוני הצדדים בסיכומיהם. על-רקע האמור, נשמעה עדותו של העד אשר תיאר את מערך רישום הנתונים הממוחשב בחברת "פרטנר", המתעד את השיחות והמתמחר אותן, וכן את דרך הפקת הפלטים באמצעות בקשות או צווי בית-משפט. העד הבהיר, כי במסגרת תפקידו כמנהל מחלקת מניעת הונאות בחברה, ועבודתו השוטפת בתחומים אלו בחברה, צבר ידע וניסיון בנושאי עדותו, בעניין הכנת הרשומות במערכות הממוחשבות והפקתן. כן ציין העד, כי אמנם הוא לא מהנדס, אך הוא מעיד על-סמך ניסיון מקצועי של 15 שנה בחברות תקשורת, ועל ניסיון היומיומי בחברה במסגרת תפקידו, כמי שבין-השאר מופקד על הפקת נתונים ופלטים בהתאם לבקשות שונות ובהתאם לצווי בית-משפט. לדבריו, השכלתו הפורמלית כוללת תואר שני במינהל עסקים, אך במסגרת חברות תקשורת עבר קורסים בנושא תקשורת סלולרית, טכנולוגיית GSM וכן הפקת רשומות סלולריות. עוד ציין העד כיצד נעשה תהליך הפקת המידע בהתאם לצו, אגב הקלדת הנתונים הרלבנטיים במערכת הממוחשבת. יוער, כי העד לא התייחס לנתונים בדבר איכון השיחות, שכן נתונים אלו לא היו, לדעת המאשימה, רלבנטיים להליך זה. לגרסת המאשימה, מבחינה זו מדובר בעד מומחה, שרכש את מומחיותו מעבודתו השוטפת בחברה; וגם אם איננו מומחה בכל אחד מהתחומים הספציפיים, כמו למשל תחומי אבטחת מידע ו/או התוכנה ו/או ההנדסה, ניכר כי הוא יכול להיעזר במידע שהוא מקבל מגורמים מקצועיים אחרים בחברה, ולהסתמך על דבריהם, זאת לצורך ביסוסם של הנתונים שצוינו בתעודה בדבר רשומה מוסדית, בהתאם לסעיף 36 לפקודת הראיות. הנתונים שצוינו בתעודה בדבר רשומה מוסדית, נצרכו על תקליטור (ת/12), ועיקר המידע הרלבנטי להליך שלפנינו הודפס בפלט ת/11. פלט זה התייחס למספר הטלפון הנייד 052-6019498, שהוא מספר ה-SIM של הטלפון הנייד של בדר, על-פי עדותו. במהלך עדותו הבהיר העד את פשרן של העמודות המופיעות בפלט, ומשמעותן.

39. רס"ר יאנה גולר, משמשת חוקרת מחשבים במשטרה, במסגרת תפקידה בתיק זה העתיקה העדה קבצים מהטלפון הנייד של חאלד שוויקי. לדבריה, קיבלה הסמכה במשטרה לשמש כחוקרת מחשבים, ובמסגרת תפקיד זה היא מוסמכת להעתיק חומר ממחשבים, ובכלל זה מטלפונים ניידים. הנתונים שהעתיקה מהטלפון הנייד של חאלד שוויקי נצרכו על-ידה בתקליטור (ת/29א), וכן הופקו על-ידה מהתקליטור תדפיסים מנייר (ת/29ב). התדפיסים כוללים נתונים רבים, שבעניינם לא נמסרה כל עדות שבמומחיות לבית-המשפט. במהלך עדותה של החוקרת הפנה ב"כ המאשימה לאיש קשר 53, כשלצדו נרשם מספר טלפון 052-3108639, וכן השם ראפת נזאללה (עמ' 449 לפרוטוקול). מעבר לאמור, לא מסרה העדה כל עדות שבמומחיות בעניין הפלט. במענה לשאלות הסנגור, ציינה העדה כי לא ניתן לדעת

על-ידי מי ובאיזה אופן הוכנסו הנתונים של אנשי הקשר לטלפון הנייד, למעט מועד עדכון הנתון על איש הקשר, והיא לא שללה את האפשרות שהעלה הסנגור לפיה שמו של איש הקשר נוצר בטלפון, באופן אוטומטי, בשעה שהועברה לטלפון הודעת SMS שכללה מספר אנשי קשר, ולא דווקא בפעולה שבה המחזיק במכשיר הזין את נתוני איש הקשר. לשון אחר: היא אישרה את התזה שהציג הסנגור, לפיה כאשר יש קבוצת נמנעים להודעת SMS, יתווספו הנמנעים לאנשי הקשר במכשיר הטלפון, ללא פעולה יזומה של בעל המכשיר.

גרסת הנאשם בחקירותיו ובעדותו, והראיות בפרשת ההגנה

הודעות הנאשם במשטרה

40. כפי שעולה מעדותו של המכונה "מיגל", ראש צוות החוקרים בשב"כ, חקירתו של הנאשם לא נערכה על-ידי השב"כ אלא על-ידי משטרת ישראל, זאת לנוכח הבעיות הרפואיות שמהן הוא סובל. בהקשר זה ציין העד, כי השב"כ העדיף כי תבוצע חקירת משטרה, בהיותו מודע לכך "שחקירת שב"כ כרוכה בתנאים פחות טובים מהתנאים שניתנים לנחקרים פליליים במשטרה" (עמ' 336).

בהודעתו הראשונה במשטרה, מיום 5.3.13 (ת/31), הכחיש הנאשם את המעשים המיוחסים לו. במענה לשאלות החוקר ציין הנאשם, כי הוא עובד כנהג משאית בחברה; כי אינו מכיר אדם בשם מוחמד בדר; וכי ביום 22.2.13 בערב (מועד פיצוץ מטען הצינור) שהה בביתו. באמרתו השנייה במשטרה מיום 8.3.13 (ת/32) שב והכחיש הנאשם את המיוחס לו, וטען כי במועד האמור שהה בבית הוריו במשך כל שעות היום. במהלך חקירתו זו מסר הנאשם, כי אינו חש בטוב, והחקירה הופסקה לאור מצבו הרפואי. בחקירתו השלישית במשטרה, מיום 11.3.13 (ת/33), נשאל הנאשם אם הוא מכיר את מוחמד בדר, והשיב בשלילה; וכאשר נאמר לו כי מוחמד בדר הפלילו בכך שהתלווה אליו להנחת המטען, הגיב: "זה לא נכון, הוא שקרן"; וחזר וטען כי כלל אינו מכירו. בהודעתו האחרונה במשטרה, מיום 13.3.11 (ת/34), המשיך הנאשם להכחיש את המיוחס לו. הוא טען, כי אינו מכיר גם את חאלד שוויקי, ומשלב זה סירב לענות ליתר שאלות חוקריו.

עדות הנאשם בבית המשפט

41. בעדותו בחקירה הראשית הכחיש הנאשם כל מעורבות באירוע הנדון, וכן הכחיש היכרות כלשהי עם בדר, וכן עם חאלד שוויקי. לדבריו, ביקש מאחד החוקרים, שאינו זוכר את שמו, כי יערך עימות בינו לבין בדר, אך החוקרים לא

נענו לבקשתו. כן ציין, כי הפרט שמסר בדר באחת מחקירותיו בשב"כ, לפיו למד יחד אֶתוּ בבית-הספר התיכון ראשדיה, אינו נכון, שכן מעולם לא למד בבית-ספר זה, אלא בבית-ספר אחר. כן ציין, כי הוא יליד 1990; ומכיוון שמעולם לא נשאר כיתה, אף לא למד באותה כיתה עם בדר, שהוא יליד 1987. לשאלת בא-כוחו, מדוע להערכתו בדר הפליל אותו, השיב כי אינו יכול לענות לשאלה זו, משום שאינו יודע מיהו בדר ואינו מכירו. בכל הנוגע לשיחות הטלפון, ציין העד כי הטלפון שלו נושא מספר 052-5197624; וכאשר נשאל על טלפון 052-3108639 (אשר מופיע, לכאורה, בטלפון הנייד של חאלד שוויקי באנשי הקשר כשייך ל"ראפת נזאללה"), השיב כי אינו יודע וזו הפעם הראשונה שהוא נחשף למספר זה. לדבריו, למעט הטלפון הראשון שצוין, לא השתמש במספר טלפון אחר בשש השנים האחרונות. הוא הסביר, כי מסר את גרסאותיו, בדבר אי-מעורבות כלשהי בעבירות בחקירותיו במשטרה; וכי בחקירתו האחרונה בחר בזכות השתיקה הואיל ו"נמאס לו מהשאלות", שכן "זה לא נכון" (עמ' 571).

בחקירה הנגדית, במענה לשאלת ב"כ המאשימה, ציין הנאשם כי הוא מתגורר בשכונת ג'בל מוכבר, וזו גם הכתובת שרשומה בתעודת הזהות שלו שהוצגה בדיון, והוסיף, כי בתקופה הרלבנטית עבד כנהג משאית בחברת "אל חואה", שם שימש נהג בהובלת מוצרי ניקיון עבור לקוחות. בהקשר זה ציין, כי לקוחות רבים היו מתקשרים אליו לצורך הבאת סחורות. לשאלה, מדוע החוקר שרשם את הודעתו ציין בכותרת ההודעה כי הוא מתגורר בסילואן, השיבו הנאשם והסנגור כי יש להפנות את השאלות לחוקר. במענה לשאלת התובע, ציין הנאשם כי בתקופה הרלבנטית, בעת שנחקר, מספר הטלפון הנייד שלו היה 052-5197624, וכי כיום יש לו מספר טלפון שונה - 052-5253343. עוד העיד, כי לא היה לו כל טלפון נוסף. הוא ציין, כי אינו מכיר אדם נוסף בשם ראפת געאפרה, ואף לא בשם ראפת נזילה. לדבריו, הוא לא שמע את השם ראפת נזילה מעולם. כן הכחיש, כי היה לו כל קשר לחבורת "שבאב סילואן", וטען כי אינו מכיר איש משמות חברי החבורה, שמנה באוזניו ב"כ המאשימה. בנוסף ציין, כאמור, כי אינו גר בסילואן. כן הכחיש כל היכרות עם חאלד שוויקי, וטען כי ראה אותו לראשונה בבית-המשפט בעת מסירת העדויות. לשאלה, מדוע רשם שוויקי בטלפון שלו את השם ראפת נזילה ואת המספר 052-3108639, השיב הנאשם כי אין מדובר במספר טלפון שלו. כשנתבקש להגיב לגרסתו של שוויקי במשטרה, לפיה שוויקי מכיר אותו מסילואן, השיב הנאשם כי אינו מכיר את שוויקי וכי אינו מתגורר בסילואן. כן ציין, כי אינו מכיר את מוחמד בדר, וממילא לא שוחח עמו, לא התכתב אֶתוּ בטלפון הנייד ולא השתתף עמו בפעילות כלשהי, כמיוחס לו; ולשאלה, מדוע בהודעתו אמר שאינו מכיר את מוחמד בדר "ושאלוהים ישרוף אותו", השיב כי ייתכן שאמר הדברים, זאת כתגובה לכך שאדם שאינו מכיר אותו מעליל עליו. לשאלה, אם קיימת אפשרות ששוחח בטלפון עם מוחמד בדר, השיב כי לא היו ביניהם שיחות; אך הוסיף וציין, כי לעיתים היה מקבל שיחות רבות מלקוחות בעניין הובלת הסחורות והצעות מחיר, ולא תמיד ידע פרטים אודות הלקוחות.

ראיה נוספת מטעם ההגנה

42. כאמור, בחקירות השב"כ ציין בדר כי הוא מכיר את הנאשם מתקופת לימודיהם באותה כיתה בבית הספר ראשדיה, אולם מאז לא היו בקשר, אלא מדי פעם התראו. כאשר הטיח בו החוקר, כי אינו אומר אמת בעניין זה, מסר בדר, כאמור, כי הוא אכן "חבר טוב" של הנאשם ועל-כן הציע לו לצאת עמו להנחת מטען הצינור. יוער כי גרסה זו, בדבר היכרות שטחית מבית-הספר ראשדיה, ללא קשר חברי מאז, לא הועלתה על-ידי בדר באמרתיו בחקירה המשטרית.

לצורך הפרכת משקל ההודעה וההפלה, הגיש הסנגור, ללא התנגדות המאשימה, שני מסמכים. המסמך הראשון מיום 10.4.13 מבית-הספר התיכון ג'בל אל-מוכבר לבנים (נ/2), שבו צוין כי הנאשם למד בבית-ספר זה בשנים 2008-2005 בכיתות י'-י"א. המסמך השני הוא אישור מיום 10.4.13 מבית הספר התיכון רשידיה (נ/3) לפיו הנאשם לא היה תלמיד בבית-הספר ראשדיה מעולם.

43. בנוסף העיד בפרשת ההגנה אחיו של הנאשם, מוחמד געאפרה. האח ציין, כי המשפחה מתגוררת בשכונת ג'בל מוכבר, במקום המכונה "לאסאללה", בין ואדי קדום לג'בל מוכבר; כי שם המשפחה הוא געאפרה, ושאין כל בסיס לטענת ב"כ המאשימה לפיה "נזילה וגעאפרה זה אותה משפחה"; וכי אחיו למד בבית-הספר התיכון "סחנין" בג'בל מוכבר בלבד (וממילא, הוא לא למד בבית ספר "ראשדיה").

תמצית טיעוני המדינה בסיכומיה

44. בפתח ישיבת הסיכומים נדחתה בקשת התביעה להבאת ראיה נוספת. התביעה ביקשה להביא כראיה, לאחר תום שמיעת הראיות, התבטאות שהשמיע הנאשם, אודות שמו, באוזניו של חוקר משטרתי בשנת 2010, במסגרת תיק חקירה אחר. הואיל והחומר בעניין זה היה מצוי בידי הצדדים מאז הגשת כתב-האישום, והיות שהנאשם לא נחקר על-ידי ב"כ המאשימה בעניין התבטאות זו במהלך חקירתו הנגדית - נקבע כי אין מדובר בעדות הזמה, וכי היענות לבקשה בשלב שלאחר פרשת ההגנה תיפגע באפשרותו של הנאשם להתגונן. על-כן נדחתה הבקשה.

45. כאמור, המחלוקת בין הצדדים התמקדה בשאלת זיהויו של האדם שהתלווה לבדר בעת השלכת מטען החבלה - האם מדובר בנאשם, אם לאו.

ב"כ המאשימה היה ער לכך שבחקירת השב"כ מסר בדר פרטי זיהוי שאינם מתאימים לנאשם, עת ציין בדר ששמו של הנאשם הוא "ראפת איוב ג'עאפרה", כאשר שמו של הנאשם ראפת ג'עאפרה, וכאשר השם "איוב" אינו שמו, ואף אינו שם אביו (שם האב הוא האני). כן היה ער לכך שגרסתו של בדר בחקירת השב"כ, לפיה למד עם הנאשם באותה כיתה ובאותו בית-ספר, הופרכה במכתביהם של מנהלי בתי-הספר, אשר הוגשו בהסכמת התביעה כראיה ללא חקירה נגדית. בהקשר האחרון העיר ב"כ המאשימה בסיכומיו: "אנחנו אולי שגינו כשלא התעקשנו להביא את המנהלים בעניין... " (פרוטוקול מיום 21.2.16, עמ' 630 ש' 12). במענה לשאלה, מדוע הליך הזיהוי של בדר את הנאשם נעשה באמצעות הצבעה על תמונה (הצבעה על תמונה בודדת, כאשר נסיבות ההיכרות הקודמת בינו לבין הנאשם כלל לא נתחווה), השיב ב"כ המאשימה "מדוע זה בוצע כך, אין לנו תשובה... מלבד האמירה שהעידו על כך חוקרי השב"כ שהוא זה שנתן את השמות" (לעיל, עמ' 631, ש' 1). כאשר לשאלת זיהוי של הנאשם בחקירותיו של בדר, ציין ב"כ המאשימה, כי בחקירות השב"כ ניסה בדר להסתיר פרטים הנוגעים לשותפיו לעבירה. בתחילת חקירות השב"כ הכחיש מעורבותו; בהמשך גילה טפח וכיסה טפחיים; ובכל הנוגע לשותפים - נאשם 1 ונאשם 2 - ניסה להסתיר את מעורבותם ואת זיהויים. כאשר חשף את פרטיהם, התייחס אליהם, בתחילה, ב"אמירות מינימליסטיות" (לעיל, עמ' 633 ש' 1) ובהמשך - הרחיב מעט בדבר מעורבותם באירועים (במובחן מעניין זיהויים). את עיקר הזיהוי מבקש ב"כ המאשימה לבסס על ההודעה המשטרתית ת/15, שבה תיאר בדר את הרקע להיכרותו עם ראפת ג'עאפרה. עם זאת אישר ב"כ המאשימה, כי בהודעה המשטרתית האמורה, כמו-גם בהודעות המשטרתיות האחרות, לא מסר בדר נתונים כלשהם על טיב ההיכרות, משך ההיכרות והמפגשים ביניהם, ככל שהיו (עמ' 637-638); ושב וציין, כי בחקירת השב"כ ציין בדר כי למד עם הנאשם באותה כיתה. לשאלת בית-המשפט, האם בנסיבות אלו, כאשר לא הובאה תשתית מינימלית של היכרות קודמת, הפוטרת את הצורך בעריכת מסדר זיהוי, השיב ב"כ המאשימה, כי התשתית המינימלית לשיטתו קיימת בזכ"ד מחקירת השב"כ (ת/25). במאמר מוסגר אקדים ואעיר, כי בזכ"ד זה ציין בדר, בין-השאר, כי הנאשם למד אֶתו בכיתה י"א בבית-ספר "ראשדיה" - עובדה, שעל-פי הסכמת הצדדים אינה נכונה; ומכל מקום, המאשימה אינה מבקשת לבסס ממצאים כלשהם לצורך סעיף 10א לפקודת הראיות על חקירות השב"כ, אלא על האמרות המשטרתיות בלבד, ובחקירה המשטרתית שבאה בעקבות חקירת השב"כ (ת/25), לא הוזכרו כל פרטים אודות ההיכרות המוקדמת.

46. נדברך ראייתי, בעניין זיהוי של הנאשם כשותפו של בדר, מבקש ב"כ המאשימה למצוא בגרסאותיו של העד חאלד שוויקי בהודעותיו במשטרה, אשר אותן ביקש להעדיף על-פני העדות, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. הוא הדגיש, כי חאלד שוויקי אישר בהודעותיו בחקירה, כי הוא מכיר את "ראפת נזילה", אשר במספר הטלפון הנייד שלו (של חאלד) מופיע באנשי קשר כ"ראפת נזילה", החבר באגודת הצדקה בשכונת סילוואן. הואיל וחאלד שוויקי הצביע על תמונתו של הנאשם כ"ראפת נזילה", בעת חקירתו במשטרה, מבקש ב"כ המאשימה לקבוע, כי "ראפת ג'עאפרה" ו"ראפת נזילה", הם אותו אדם - הנאשם; כפי שצינו בהודעותיהם במשטרה הן באדר והן חאלד שוויקי.

47. אדן ראייתי נוסף, בעניין זיהוי של הנאשם כשותפו של בדר מבקש ב"כ המאשימה לבסס על פלט התקשורת הסלולארית (ת/11) שנתקבל בזיקה למספר הטלפון הנייד של בדר (052-6019498). בפלט זה מופיעים, על-פי הנטען, הן התקשרויות ביום הפיגוע לטלפון האישי של הנאשם (052-3108639), והן התקשרויות לטלפון נוסף, אשר על-פי טענת המאשימה הוא ה"טלפון המבצעי" (כלשון ב"כ המאשימה), שהשתמש בו הנאשם על-פי הנטען (0523-3108639).

בכל הנוגע ל"טלפון המבצעי", אישר ב"כ המאשימה בסיכומיו, כי לא הובאו די ראיות להוכחת הטענה לפיה הנאשם עשה שימוש בטלפון זה, וכלשונו - "לא הצלחנו להוכיח שמוחמד בדר התקשר עם הנאשם בטלפון המבצעי" (עמ' 650). הוא הוסיף וציין בקשר ל"טלפון המבצעי", כי זיהוי של הנאשם כמי ששוחח עם בדר באמצעות טלפון זה נסמך רק על העובדה שמספר הטלפון האמור הופיע כ"איש קשר" ב"זיכרון" של הטלפון של חאלד שוויקי על שמו של "ראפת נזילה". עם זאת אישר, כי מדובר בראיה דלה, וכלשונו: "זו ראיה מאוד חלשה. האם ניתן להתעלם ממנה לגמרי? אני לא יודע אני סבור שאפשר לתת לה איזה משקל מסוים... זה שאני לא מצליח לעשות את הקשירה הסופית, לעגן אותה, אני יודע שאני בבעיה" (עמ' 658, ש' 22-29); "הטלפון המבצעי", אין ספק שזה חלש" (עמ' 670 ש' 1); "הטלפון הנוסף המבצעי לא נקשר באופן חד-ערכי נאשם, אבל טוען לגרסתו של בדר, ובסוף יש משקל מסוים, גם אם קלוש" (עמ' 679). יצוין, בעניין "הטלפון המבצעי", כי למספרו של הטלפון המבצעי (052-3108639) הגיעה המאשימה על סמך פלט השיחות ת/29, שהופק על-ידי החוקרת יאנה מהטלפון הנייד של חאלד שוויקי. היא קישרה בין השם "ראפת נזילה" למספר הטלפון המבצעי. ואולם, בהקשר זה אישר ב"כ המאשימה, כי העובדה שמספר טלפון נשמר בתוך זיכרון מכשיר הטלפון, אינה מלמדת שכל ההודעות שמתקבלות מאותו מספר הן אלו שאכן נשלחו על-ידי בעל המספר.

48. בכל הנוגע לטלפון האישי של הנאשם (שאת מספרו אישר הנאשם בעדותו), טען ב"כ המאשימה בסיכומיו הראשונים בעל-פה, כי הוכח על-פי פלט השיחות, כי בדר והנאשם שוחחו זה עם זה ארבע שיחות, מבלי שהנאשם נתן הסבר לשיחות אלו בחקירותיו במשטרה ובעדותו, זולת הכחשה כללית. לטענתו, הפלט מהווה ראיה כרשומה מוסדית, על-בסיס עדותו של העד דניאל גלבוזקי מחברת "פרטנר". בסיכומיו המשלימים מחודש מארס 2017 ציין ב"כ המאשימה, כי בבדיקה נוספת ומעמיקה בפלט השיחות ת/11 (ולא הפלט ת/10 שצוין בסיכומים בכתב), המשקף שיחות שקיים בדר, עולה כי בין המועדים 3.2.13 ל-27.2.13 התקיימו עשר התקשרויות עם הנאשם, ולא ארבע כפי שציין בטעות בסיכומיו בעל-פה. לדבריו, הפלט הוכח כראיה מוסדית באמצעות נציג חברת "פרטנר".

49. ב"כ המאשימה היה ער לכך שבענייננו יש צורך ב"חיזוק מוגבר", בעניין העדפת אמרותיו של בדר לפי סעיף 10א לפקודת הראיות, כאשר מדובר בעד שהוא שותף לעבירה. הוא טען, כי חיזוק מוגבר זה ניתן למצוא הן בהתקשרויות הטלפוניות בין בדר לבין הנאשם בטלפון האישי של הנאשם, כאשר שניהם מעידים שאינם מכירים איש את רעהו; והן בראיה, שלפיו היא "דלה" יותר, של ההתקשרות באמצעות "הטלפון המבצעי".

תמצית טיעוני ההגנה

50. הסנגור לא חלק על עצם האירוע שבו היה מעורב בדר, בעניין השלכת מטען החבלה, ומיקד את טיעוניו בשאלת זיהויו של הנאשם כשותפו של בדר לאירוע. לטענתו, אין לבסס הרשעה על סמך הזיהוי שמסר בדר בחקירתו במשטרה, כאשר בדר חזר בו, הן בסוף חקירתו המשטרית והן בעדותו בבית-המשפט, מגרסתו בעניין הזיהוי. לדבריו, פרטי הזיהוי שמסר בדר באמרותיו, לא מבססים היכרות מספקת, שתאפשר הרשעתו על סמך הצבעה כללית על תמונתו של הנאשם, זאת כאשר בחקירותיו מסר בדר פרטים שאינם מתאימים לנאשם. בעניין פרטים אלה הזכיר, כי בדר אמר שהוא מכיר את הנאשם מלימודיהם בבית ספר "ראשדיה" באותה כיתה, וכי על-פי המסמכים שהוגשו מבית הספר (נ/2 ו-נ/3), אשר המאשימה לא חלקה עליהם, לא למדו השניים באותו בית-ספר, וממילא לא למדו באותה כיתה; מה-גם שיש בין השניים הפרש גילאים של שלוש שנים. בנסיבות שבהן לא מסר בדר פרטים מינימליים על נסיבות היכרותו עם הנאשם, ואף מסר, כאמור, פרטים כוזבים, לא היה ניתן להסתפק בהצגת תמונה בודדת של הנאשם לשם הזיהוי וההפללה; שכן בהצגת תמונה בודדת יש משום "שיחוד הדעת", (עמ' 686 ש' 29), דבר שעלול להביא לתשובה כוזבת או שגויה, כדי לרצות את החוקרים. בנוסף ולחלופין טען הסנגור, כי ייתכן שמדובר באדם בשם "ראפת ג'עאפרה", אשר אינו הנאשם, כאשר הנאשם רק אישר את ההצבעה על התמונה כדי לרצות את חוקריו, וכי החוקרים לא ערכו את הבירורים הנדרשים לברר אם קיים אדם בשם דומה, אשר למד עם בדר והוא בן גילו. עוד טען ב"כ הנאשם, כי גרסתו של בדר באשר לתפקידו של השותף, תמונה, ואינה מתיישבת עם סרט מצלמת האבטחה. בהקשר זה ציין הסנגור, כי בהודעה במשטרה מסר בדר ששותפו שימש כתצפיתן, אך בסרט מצלמת האבטחה לא רואים שהשותף ניצב בתצפית כלשהי אלא הולך מאחורי גבו של בדר.

51. באשר לפלט שיחות הטלפון טען הסנגור, כי המאשימה לא עמדה בנטל להוכחת קבילות פלט השיחות של הטלפון האישי של הנאשם; כי לאורך כל ההליך הבהיר שאינו מסכים להגשת הפלט כראיה מוסדית, מבלי שיוכחו תנאי הקבילות כראיה מוסדית כדיו; וכי המאשימה לא הוכיחה את קיומם של התנאים הנדרשים להכשרת הרשומה המוסדית בעניין פלט השיחות, שכן העד מטעם חברת "פרטנר" לא היה עד מומחה להוכחת קיומם של התנאים הנ"ל. בהקשר זה הפנה הסנגור לפסק-הדין בת"פ (י-ם) 26739-08-11 מדינת ישראל נ' מאור קדוש (17.2.15) ((להלן -עניין קדוש),

וציין כי המאשימה לא עמדה בנטל להוכחת הרשומה המוסדית, וממילא - לא הוכחה כי הנאשם ובדר שוחחו ביניהם טלפונית בעבר. לטענתו, למחדל בדבר אי-הוכחתה של הרשומה המוסדית באמצעות מומחה, מתווסף מחדל נוסף של המאשימה, שכן הטלפון הנייד של הנאשם נמצא במשמורת המשטרה, וניתן היה לברר באמצעות עדים מתאימים, אם הלה קיים שיחות טלפוניות עם בדר, אם לאו. בכל הנוגע לגרסתו של חאלד שוויקי בחקירה המשטרית, עת הצביע על התמונה של הנאשם וזיהה אותו אגב הצבעה זו כי "ראפת נזילה", השמיע הסנגור טענות דומות לאלו הנוגעות לזיהוי שנערך עם בדר, וציין כי לא הייתה בגרסתו של שוויקי תשתית מספקת להוכחת היכרות מוקדמת, המאפשרת הצבעה על תמונה בודדת ללא עריכת מסדר זיהוי.

דין

הערכת גרסתו המפלילה של בדר באמרותיו בחקירה

52. כאמור, עצם האירוע של השלכת מטען החבלה לעבר הבניין על-ידי בדר לא היה שנוי במחלוקת, והצדדים חלוקים ביניהם בשאלה, האם מי שעמד מאחורי הנאשם בעת השלכת המטען הוא הנאשם, אם לאו.

הראיה העיקרית, ולמעשה היחידה, המפלילה את הנאשם כמי שהתלווה לבדר, היא גרסתו של בדר בחקירת המשטרה, שאותה מבקשת המאשימה להעדיף על-פני עדותו, זאת לפי סעיף 10א לפקודת הראיות.

53. בהיותו של בדר שותף לעבירה, הרי שלאור הוראת סעיף 54א לפקודת הראיות, לא ניתן להרשיע את הנאשם על סמך עדותו היחידה של בדר, אלא אם נמצא בחומר הראיות "דבר לחיזוקה". הואיל והמאשימה מבקשת להעדיף את אמרותיו של בדר בחקירה על-פני עדותו, הרי שלפי סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות, לא ניתן להרשיע נאשם על-סמך אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה, אלא אם יש בחומר הראיות "דבר לחיזוקה". הלכה היא, כי כאשר החיזוק הראייתי נדרש הן מכוח סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות והן מכוח סעיף 54א(א) לפקודת הראיות, נדרש "חיזוק מוגבר" שנובע משני מקורות נפרדים (ע"פ 4428/13 שטרית נ' מדינת ישראל (30.4.14)); אך אין בדרישת החיזוק "הכפולה" כדי להוות דרישת "סיוע" (דהיינו - ראיה ה"מסבכת" את הנאשם), אלא די בראיות "מאמתות" (קרי - ראיות אשר תחזקנה את אמרות החוץ של השותף לדבר עבירה (ע"פ 4400/12 עבאסי נ' מדינת ישראל (3.2.14), בפסקה 37).

54. מכאן אפנה לשאלה, האם יש מקום להעדיף את גרסתו של בדר בחקירה המשטרית, על-פני עדותו בבית-המשפט, בדבר זיהוי הנאשם כמי שהיה שותפו לביצוע העבירה.

הראיות, בשאלת זיהוי של הנאשם כמי שהתלווה לבדר בביצוע העבירה, היו דלות מלכתחילה והתבססו על ראיה בודדת ויחידה - גרסה שמסר השותף לעבירה, בדר, כאשר הלה חזר בו מהגרסה המפלילה הן בחקירות המאחרות במשטרה ובשב"כ והן בעדותו בבית-המשפט.

55. ראשית אציין, כי טענותיו של בדר על נסיבות חקירתו לא נשמעו אמינות כלל ועיקר. טענותיו, כי השב"כ רשם את כל אמרותיו מראש, והדברים אף הוכתבו למשטרה והוא חתם על האמרות מבלי שידע מה רשום בהן - לא היו אמינות ונסתרו בעדויות חוקרי השב"כ וחוקרי המשטרה. כך אף נסתרו, בעדויות חוקרי השב"כ, טענותיו של בדר על אמצעים פסולים שנקטו נגדו עובר למסירת אמרותיו, וביניהן טענות בדבר הושבתו על שרפרף נמוך, איזוק כפות ידיו באזיקים לאורך כל זמן החקירה (במובחן מכבילת היד לכיסא באמצעות שרשרת, לצורך אבטחת החוקר), דחיפות, יריקות, קללות ומניעת אוכל ושינה. גם טענותיו, לפיהן השם "ראפת ג'עאפרה" והכינויים הנוספים של אותו אדם הושמעו מפיהם של החוקרים, נשללו על-ידי חוקרים. עדויותיהם של החוקרים בעניין זה היו אמינות, וניכר כי זיכרונות הדברים המפורטים שרשמו חוקרי השב"כ, משקפים את ההתנהלות בחקירות ואת הגרסאות שמסר בדר.

56. בצד זאת ניכר, כי לאורך כל ההליך החקירתי, השתדל בדר שלא לחשוף את מלוא הפרטים על האירוע הנדון, גילה טפח על מעלליו כאשר הוצגו לו הראיות המפלילות אותו, אך כיסה טפחיים בעניינם של שותפיו, ומכל מקום - ניסה להסתיר את זהותם ומעשיהם. כפי שהעידו חוקרי השב"כ, וכעולה מהדו"חות המפורטים שרשמו, לא היה מדובר בגרסה מתפתחת "על קו רציף" מההתחלה עד תומה, שכן היו בה, כלשון החוקרים "פניות" או "נסיגות" לכיוונים שלא כללו נתוני אמת, מתוך מגמה של הנחקר שלא לחשוף את שותפיו ואף להסתירם.

57. כפי שצוין בהרחבה בסקירת הרקע העובדתי לעיל, בדר מסר בחקירות השב"כ והמשטרה גרסאות שונות וסותרות, הן על חלקו באירוע והן על חלקם של שותפיו - נאשם 1 ונאשם 2. תחילה הכחיש המיוחס לו, וניסה לברר עם חוקריו מה הראיות המפלילות אותו (זכ"ד חקירות השב"כ מיום 2.3.13 ומיום 3.3.13 ת/19 ו-ת/25). בהמשך חקירת השב"כ, החל לחשוף באופן הדרגתי את מעשיו, משהבין שבידי חוקריו מידע אודותיו, אך הסתיר את מעורבותם של אחרים (חקירת השב"כ מיום 3.3.13, ת/21). כאשר נדרש בדר בהמשך אותה חקירה בשב"כ לציין מי התלווה אליו, ציין כי הוא מכיר רק את כינויו "איוב ג'עאפרה". כאן המקום לשוב ולהדגיש, כי אין חולק שהשם "איוב" אינו שמו של הנאשם או של אביו. כשנשאל בדר על אופן ומהות ההיכרות עם השותף, מסר גרסאות שונות וסותרות, כאשר חוקר השב"כ הטיח בפניו כי ניכר שאינן אמת: האחת - כי הכיר אותו דרך הצ'ט; השנייה - כי הכיר אותו בבית-ספר "ראשדיה" מלימודיהם באותה כיתה ומאז התראו מדי פעם; והשלישית - כי מדובר בחברו הטוב, בשם ראפת ג'עאפרה, המכונה

איוב, שגר בין ג'בל-מוכבר לבין סילוואן (ת/21, פסקאות 42-46). בהמשך חקירת השב"כ למחרת היום, 4.3.13, במענה לשאלה מי הגיע עמו לזירה, מסר בדר כי מדובר ב"איוב ג'עאפרה נזילה", שכינויו "איוב", ואשר שמו המלא "ראפת איוב ג'עאפרה". כאמור, חוקר השב"כ "מיגל" ראה בתשובות אלו דוגמה לשילוב אמרות שקריות בתוך הגרסה המפלילה, כדי לחפות על שותפים לעבירה, שכן הנאשם אינו מכונה "איוב". גם החוקר "דיגו" אשר חקר את בדר ביום 4.3.13 בשעות הערב (ת/24) הסביר, כי שינויי הגרסה של בדר, על-פי התרשמותו, נעשו במטרה להתחמק מלהפיל את שותפיו לעבירה.

58. כפי שצוין בסקירת הראיות לעיל, חוקרי השב"כ העידו, כי משיקולים הנוגעים לאופי חקירת השב"כ, שמטרתה הייתה סיכולית, לא העמיקו את החקירה בעניין זיהויו של השותף לעבירה, הנאשם, אשר כאמור גם לא נחקר בחקירת שב"כ מחמת מצב בריאותו. חוקר השב"כ "מיגל" הבהיר, כאמור, כי השב"כ "השאיר למשטרה" לבצע את הליך הזיהוי בדרך שבה תבחר, ועל-כן בחקירת השב"כ לא נעשה זיהוי בתמונות ואף לא נערך עימות בין בדר לבין הנאשם. מטעם זה גם הבהיר חוקר השב"כ "מירון", כפי שצוין לעיל, כי לא נערכה בדיקה האם בדר והנאשם למדו באותו בית-ספר ובאותה כיתה, כנטען על-ידי בדר, לשם אימות הזיהוי. לשאלה, מדוע לא ניסו חוקרי השב"כ לברר פרטים נוספים אודות זיהויו של "ג'עאפרה" השיב, כאמור, חוקר השב"כ "ארבל", "כי בגרסה מתגלגלת של נחקר" יש להאזין לנחקר, ורק "לאחר מכן ללכת ולבדוק את זה". כאמור, השב"כ הסביר כי משיקולים מקצועיים לא מצא מקום לברר עם בדר, במהלך חקירתו פרטים נוספים על הזיהוי של "ג'עאפרה", ולבקש ממנו פרטים נוספים אודות זיהוי השותף. לדבריו, באותו שלב היה חשוב לקבל את שם השותף, ולא להעמיק חקר על טיב ההיכרות, למרות שהשאלה החשובה ורלבנטית.

59. כאמור, באמרותיו בחקירה המשטרתית, טען הנאשם בתחילה (בהודעה הראשונה מיום 4.3.13 ת/14), כי התלווה אליו לאירוע "מישהו בשם איוב ג'עאפרי", והחוקר ציין בסוגריים "שמו ראפת ג'עאפרי". יוזכר, כי שם המשפחה של הנאשם הוא "ג'עאפרה" ולא "ג'עאפרי", ושמו הפרטי אינו "איוב". באותה הודעה טען בדר, כי השותף אף התלווה אליו מבלי לדעת שבכוונתו להשליך מטעני חבלה. באמרתו השנייה שניתנה למחרת היום (ת/15), ציין בדר כי השותף היה מודע מבעוד מועד לתכנית העבריינית, אך לא מסר כל פרט מזהה נוסף אודותיו, למעט השם האמור. באמרתו השלישית מיום 13.3.13 (ת/16), הוצגה לבדר תמונתו של הנאשם ולשאלה "מי זה?", השיב: "ראפת נזילה". כאמור, שם משפחתו של הנאשם אינו נזילה. לשאלה מדריכה של החוקר: "ראפת נזילה הוא ראפת ג'עאפרה?", השיב בדר בחיוב בציינו שמדובר באותה משפחה. על אופי הקשר ביניהם השיב: "התקשרתי לראפת יותר מפעם אחרת וגם הוא התקשר אליי ואנחנו חברים". כפי שצוין, בהודעתו הרביעית במשטרה מיום 17.2.13 (ת/17), חזר בו בדר מכל הודעותיו

הקודמות וטען כי אינו מכיר את שני הנאשמים.

60. כפי שכבר הובהר בסקירת הרקע העובדתי לעיל, בחקירת המשטרה הסתפקו החוקרים בקבלת גרסה דומה של בדר בעניין זהות השותף, שהסתכמה בציון שמו, וכן בהצבעתו של בדר על תמונה של הנאשם; מבלי שלבדר הופנו שאלות כלשהן על-ידי החוקרים בדבר היכרותו הקודמת עם השותף - שאלות שהן חיוניות לשם בירור זיהויו של השותף. בפי החוקרים שגבו את האמרות לא היה הסבר לשאלה, מדוע לא נעשה ניסיון בחקירתו של בדר לקבל פרטים אודות נסיבות היכרותו עם הנאשם, לצורך זיהויו, זולת הסבר כללי של אחד החוקרים, לפיו די בזיהויו באמצעות תמונה כאשר מתלווה לכך "מחקר תקשורת".

61. מהמקובץ לעיל עולה, אפוא, כי בחומר הגלוי ובראיות שעליהן מבקשת המאשימה לבסס את זיהויו של הנאשם 2, קרי - באמצעות אמרותיו של בדר בחקירה המשטרתית, לא נעשו כל בירורים עם בדר בעניין הזיהוי, כמו טיב ואופי ההיכרות ביניהם, מעבר לציון שם פרטי ושם משפחה וכן הצבעה על תמונה.

62. סיכומם של דברים: על-רקע האמור, גם אם אעדיף את אמרותיו של בדר בחקירה בעניין זהותו של שותפו לעבירה, על-פני עדותו המכחישה בעניין זה בבית-המשפט, הרי שלגרסה המפלילה את הנאשם כאותו שותף, משקל ראיתי דל ביותר; וזאת מהטעמים שלהלן.

ראשית, כפי שכבר צוין, בחקירותיו בשב"כ ובמשטרה גילה בדר טפח על מעלליו כאשר הוצגו לו הראיות המפלילות אותו, אך כיסה טפחיים בעניינם של שותפיו, ומכל מקום ניסה להסתיר את זהותם ומעשיהם. שנית, הזיהוי באמצעות השם בלבד, אין בו די, שכן בדר מסר שמות שונים ומגוונים: "איוב ג'עאפרי" וכן "ראפת נזילה", כאשר שמו של הנאשם הוא "ראפת ג'עאפרה", ואין חולק כי השם "איוב" אינו שמו של הנאשם ואף לא שם אביו, וכי שם משפחתו אינו "נזילה". שלישית, מיצוי החקירה בעניין זיהוי השותף הייתה חשובה, והשב"כ מטעמיו הותיר זאת לחקירת המשטרה; דא-עקא שחוקרי המשטרה לא ניסו להעמיק חקירה בעניין מהות ההיכרות בין השניים, מקורה, טיבה ואופייה, וכן בדבר משך המפגשים ביניהם, ככל שהיו. רביעית, לנוכח העובדה שהחוקרים נמנעו מלהפנות לבדר שאלות בדבר מהות ואופי ההיכרות בינו לבין השותף, הרי שהצבעתו של בדר על תמונתו של הנאשם (תמונה בודדת שהוצגה לו על-ידי החוקרים) היא בעלת משקל ראיתי דל בעניין הזיהוי. כאמור, בסיכומיו ציין ב"כ המאשימה, כי אין לו הסבר מדוע הליך הזיהוי במשטרה נעשה באמצעות הצבעה על תמונה בודדת, כאשר נסיבות ההיכרות בין בדר לבין השותף כלל לא נתחורו. חמישית, והעיקר: טענתו של בדר במהלך חקירות השב"כ, כי הוא חברו של אותו ראפת ג'עאפרה שותפו לעבירה, מאז

למדו באותה כיתה בבית-ספר "ראשדייה", נסתרת בראיות ההגנה (נ/2 ו-נ/3), אשר הוגשו בהסכמת המאשימה, לפיהן הנאשם לא למד בבית-ספר תיכון "ראשדייה", אלא בבית-ספר תיכון אחר, כמו-גם העובדה שבין הנאשם לבין בדר קיים פער גילאים של שלוש שנים, וממילא הם לא ללמדו באותה כיתה. בהקשר האחרון אציין, כי הערת ב"כ המאשימה בסיכומי, לפיה ככל הנראה טעתה המאשימה בהסכמתה להגיש המוצגים ללא חקירה נגדית, אינה מהווה מענה ענייני למסקנה בדבר המשקל הדל של זיהוי של הנאשם על-ידי בדר באמרותיו בחקירה. שיטת, בנסיבות האמורות גם לא ניתן לשלול אפשרות סבירה, לפיה הנאשם מנסה לחפות על אדם קרוב לו, שייתכן כי יצא עמו לביצוע העבירה, באמצעות מסירת פרטים שונים, ואף סותרים, לגבי שמו וזיהוי.

63. אשר-על כן, זיהוי של הנאשם על-ידי בדר בנסיבות האמורות - בגדרן של אמרות החוץ שבדר חזר בו מהן עוד בשלב החקירה - אינו מספיק לשם הרשעתו של הנאשם, מעבר לספק סביר, גם אם תועדפנה האמרות על-פני העדות. מכל מקום, כפי שיובהר בהמשך, בנסיבות האמורות לא מצאתי מקום להעדיף את אמרות החוץ בענין הזיהוי, על-פני העדות בבית המשפט. למעלה מן הנדרש, אתיחס להלן גם לשאלת החיזוק הראייתי.

שאלת החיזוק הראייתי

64. כפי שבואר בסקירת הרקע המשפטי לעיל, כאשר החיזוק הראייתי נדרש הן מכוח סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות והן מכוח סעיף 54א(א) לפקודת הראיות, יש צורך ב"חיזוק מוגבר" שנובע משני מקורות נפרדים, כאשר החיזוק הנו ראייה "מאמתת", ואין צורך ב"סיוע" בבחינת ראייה "מסבכת". זוהי הדרישה הפורמלית, המינימלית הנדרשת. ואולם, הלכה פסוקה היא, כי בית-המשפט רשאי להגיע לכלל מסקנה, כי בנסיבות הקונקרטיות של העדות טעונת החיזוק, מתבקש חיזוק מוגבר יותר, ואף "סיוע" (ראו למשל: ע"פ 361/90 קהמוז נ' מדינת ישראל (21.5.191), בפסקה 3).

סבורני, כי בנסיבותיו של המקרה דנן, שעה שבדר מסר גרסאות שונות וסותרות, הן במהלך חקירותיו בשב"כ ובמשטרה והן בבית-המשפט, בפרט בעניין שותפיו לעבירה, וכאשר הזיהוי באמרת החוץ היה דל משקל, כמפורט לעיל, נדרשת ראיית "סיוע" המסבכת את הנאשם בעת ביצוע העבירה, ולא רק ראיות המהוות "חיזוק מוגבר".

מכל מקום, במקרה שלפנינו אין ראיות תומכות המהוות "חיזוק מוגבר", לא כל שכן ראיות תומכות המהוות "סיוע".

65. כפי שצוין לעיל, המאשימה מבקשת לקבוע ממצאים בדבר התקשרויות טלפוניות של הנאשם על-יסוד פלט

ההתקשרויות הסלולאריות ת/11, שהוצא, על-פי הנטען, בעניין מספר הטלפון הנייד של בדר. בפלט מופיעים, על-פי טענת המאשימה, שיחות יוצאות ושיחות נכנסות, הן לטלפון הנייד האישי של הנאשם (052-3108639) והן לטלפון נוסף, אשר לטענת המאשימה הוא "הטלפון המבצעי" (כלשון ב"כ המאשימה) שהשתמש בו הנאשם על-פי הנטען (052-3108639).

66. בכל הנוגע ל"טלפון המבצעי", ביקשה תחילה המאשימה להוכיח שמדובר בטלפון שבו עשה שימוש הנאשם, על סמך פלט השיחות ת/29, שהופק על-ידי החוקרת רס"ר יאנה גולר מהטלפון הנייד של חאלד שוויקי; זאת הואיל ובתדפיס השיחות הופיע השם "ראפת נזילה" כ"איש קשר". ואולם, משאישרה החוקרת יאנה גולר, כי עובדת רישומו של מספר טלפון ב"זיכרון" במכשיר הטלפון, אינה מלמדת על כך שההודעות שמתקבלות מאותו מספר הן אלו שאכן נשלחו על-ידי בעל המספר - אישר גם ב"כ המאשימה, כי לא ניתן לקבוע שההתקשרויות מהטלפון המבצעי נעשו מאותו איש קשר "ראפת נזילה"; ולא הוכח, אפוא, כי חאלד רשם את השם "ראפת נזילה" כ"איש קשר". על-רקע זה אישר ב"כ המאשימה בסיכומיו, כאמור לעיל, כי הראיות שהובאו בעניין שימושו של הנאשם בטלפון המבצעי היו "חלשות" ו"קלושות"; וכי לא הובאו, אפוא, די ראיות להוכחת הטענה לפיה הנאשם עשה שימוש ב"טלפון המבצעי" לשם שיחות עם בדר; וכלשונו: "לא הצלחנו להוכיח שמוחמד בדר התקשר עם הנאשם בטלפון המבצעי" (עמ' 650).

67. באשר לשיחות של בדר עם מספר הטלפון האישי של הנאשם, טוענת המאשימה, כאמור, כי שיחות אלו מופיעות בפלט התקשורת הסלולארית ת/11 שהופק בעניין מספר הטלפון הנייד של בדר. כפי שצוין, בפלט זה מופיעות מספר התקשרויות בין השניים. המחלוקת שבין הצדדים בעניין פלט זה מתמקדת בשאלה, האם קבילותו הוכחה כראיה מוסדית, לצורך קביעת ממצאים עובדתיים בדבר התקשרויות בין בדר לבין הנאשם.

אקדים ואציין כבר עתה, כי פלט השיחות הטלפוניות ת/11 אינו יכול להוות ראית "חיזוק" או ראית "סיוע", שכן קבילותו כראיה מוסדית, לא הוכחה כנדרש.

68. פלט התקשרות סלולארית יכול להוות רשומה מוסדית, כמשמעות המונח בסעיף 35 לפקודת הראיות.

התנאים לקבילותה של רשומה מוסדית נקבעו בסעיף 36 לפקודת הראיות, על ארבעת סעיפי המשנה שבו. סעיף 36(א) מורה כדלהלן:

"(א) רשומה מוסדית תהיה ראייה קבילה להוכחת אמיתות תוכנה בכל הליך משפטי, אם התקיימו כל אלה -

(1) המוסד נוהג, במהלך ניהולו הרגיל, לערוך רישום של האירוע נושא הרשומה בסמוך להתרחשותו;

(2) דרך איסוף הנתונים נושא הרשומה ודרך עריכת הרשומה יש בהן כדי להעיד על אמיתות תוכנה של הרשומה;

(3) הייתה הרשומה פלט - הוכח בנוסף, כי -

(א) דרך הפקת הרשומה יש בה כדי להעיד על אמינותה;

(ב) המוסד נוקט, באורח סביר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב".

69. על התנאים הנדרשים להוכחת אמיתות תוכן של פרטי התקשרות סלולארית, כמו-גם אמיתות תוכנו של "מחקר תקשורת", בדרך של רשומה מוסדית, עמדה הפסיקה לא אחת (ראו למשל: ע"פ 10049/08 אבו עזא נ' מדינת ישראל (23.8.12), והאסמכתאות המפורטות שם), בין השאר נפסק, כי הוכחת קבילות הרשומה המוסדית יכולה להיעשות באמצעות העדת עובדי חברת התקשורת הסלולארית; כי אין הכרח שהעובדים הספציפיים אשר ערכו את הדו"ח הם אלה שיעידו; וכי קבלת או דחיית עדויות עובדי החברה נתונה לשיקול דעת הערכאה הדיונית, כבכל הכרעה בסוגיה עובדתית ובענייני מהימנות.

70. בהכרעת-הדין בת"פ (י-ם) 26739-08-11 מדינת ישראל נ' מאור קדוש (17.2.15), נדרשתי לסוגיית דרך הוכחת קבילותו של פלט שיחות סלולאריות, כראיה מוסדית, ולמסקנות הנגזרות מהפלט. באותו מקרה הואשם הנאשם בביצוע עבירת שוד, כאשר המאשימה ביססה את האישום על העובדה ששיחות הטלפון של המתלונן עם "שליח הפיצה" שביצע את השוד, נעשו על-פי הנתען מ"מספר הברזל" של מכשיר הטלפון הנייד שנתפס בחדרו של הנאשם. באותו הליך, הבהיר הסנגור כי אינו מסכים להגשת פלט השיחות, והוסיף כי על המאשימה להוכיח את הקשר האמור באמצעות עד מומחה. בהכרעת-הדין ציינתי, כי כאשר מבקשת המאשימה לקשור נאשם לאירוע פלילי באמצעות "עקבות" סלולאריות (בין אם מדובר בקיום שיחות ובין אם מדובר באיכון מיקומו של הנאשם), עליה לעשות כן באמצעות עד מומחה. הודגש, כי אין חובה שהמומחה יהיה בעל הכשרה או השכלה פורמאלית, ויכול שהוא ירכוש את מומחיותו מכוח

ניסיונו במהלך עבודתו המקצועית; ואולם, על-מנת שבית-משפט יקבל עדות סברה בתחום מקצועי, על העד המומחה לשתף את בית-המשפט בסוד מומחיותו, באופן שיוכל להבין את העדות המקצועית ולאמצה. כך למשל, נדרש הסבר מקצועי, על-ידי מומחה לטביעות אצבעות, לשם השוואת טביעות אצבעות של נאשם לטביעות שהועתקו בזירת עבירה או באמצעי ששימש לביצוע עבירה, כל אימת שהשוואת טביעות האצבעות שנויה במחלוקת; וכך גם נדרש הסבר של מומחה להשוואת DNA, כאשר מדובר בהשוואת DNA, או כל מומחה אחר להשוואת ממצאים בתחומים השונים, כשהפללת הנאשם מבוססת על השוואת סימנים או ממצאים ייחודיים המפלילים אותו. בפרשת קדוש נקבע, כי משחלק הסניגור על כך שהשיחות בעניין השוד, כמו יתר השיחות בפלט השיחות של כרטיס ה-SIM הנדון, בוצעו ממספר הברזל של הטלפון הנייד שנתפס בחדרו של הנאשם, ומשהוסכם כי פלט השיחות בכל הנוגע למספר הברזל יוגש בהסתייגות מעדות סברה כל עוד לא תוכח באמצעות עד מומחה - היה על המאשימה, והיא אף לא חלקה על-כך, להוכיח באמצעות עד מומחה כי הטלפון הנדון האמור הוא זה שבאמצעותו בוצעו השיחות המופיעות בפלט. הוספתי וצינתי, כי עד מומחה אמור היה להבהיר, בין-השאר, תוך שיתוף בית-המשפט בסוד מומחיותו, האם מספר ברזל הוא מספר ייחודי, שאין שני לו; מהי המתכונת לקביעת מספרי ברזל ייחודיים במכשירי הטלפון הסלולאריים המיוצרים בעולם, ככל שקיימים מספרים ייחודיים; כיצד מועבר המספר הייחודי, ככל שהוא קיים, למאגר הנתונים הממוחשב של חברת הטלפון הסלולארית ונשמר בו; וכיצד מספר הברזל המופיע בפלט מביא לזיהוי ודאי של מכשיר ספציפי. באותו מקרה נקבע, כי בהשמעת עדותו הכללית של נציג חברת הטלפון הסלולארית, ששימש בתפקיד של מנהל תחום מניעת הונאה בחברה, לא עמדה המאשימה בנטל האמור, ולו מן הטעם שמעדותו של אותו עד נתחוויר כי הנושאים הטכניים האמורים כלל אינם בתחום מומחיותו, וממילא לא עלה בידו להבהיר לבית-המשפט את ההיבטים מקצועיים הנוגעים לשאלות הנדונות. כן הוספתי והערתי, כי לא היה למאשימה מענה ענייני לשאלה, מדוע נמנעה מהבאת עד שיוכל ליתן הסברים בנושא שבמחלוקת, קרי - הסברים מקצועיים, זולת התשובה: "זה מה שהגיע מטעם סלקום". עוד הערתי בגדרו של פסק-הדין האמור, כי אין בדבריי האמורים משום קביעה שהעד מטעם חברת התקשורת הסלולארית אינו עד מומחה, אלא אך שבנושאים המקצועיים שבמחלוקת, העדות הקונקרטית שנמסרה לא הייתה עדות שמומחיות (לא בחוות דעת - אשר כלל לא הוגשה, ולא בעדות הכללית בעל-פה). לאור האמור, נקבע על-ידי באותו הליך, כי נשמט הבסיס לקביעת ממצאים מפלילים כלשהם על-יסוד פלט השיחות, בכל הנוגע ל"מספר הברזל". במאמר מוסגר אציין, כי בתיקים באישומים חמורים, כאשר ההגנה חולקת על קבילות ומשקל פלטי ההתקשרויות הסלולאריות, בין אם מדובר בשיחות ובין אם מדובר באיכון מיקומו של המשוחח, נוהגת המאשימה להעיד עדים מומחים, הבקיאים בנושא איסוף ורישום המידע הסלולארי הנדרש, הפקת האינפורמציה, אבטחת המידע וכן המסקנות הנובעות מהפלט או ממחקר התקשורת.

71. בענייננו, את הרשומה המוסדית ואת המסקנות הנגזרות ממנה, ביקשה המאשימה לסמוך על עדותו של מנהל מחלקת מניעת הונאות בחברת התקשורת הסלולארית. ב"כ הנאשם הבהיר לאורך כל ההליך המשפטי, כי הוא מתנגד

להגשת הפלט, וכי אם המאשימה מבקשת להסתמך עליו, עליה להכשירו כדן, באמצעות עדות מתאימה, כראיה מוסדית. לתכלית זו הזמינה המאשימה למתן עדות את העד דניאל גלובצקי. סבורני, על-רקע סקירת הרקע המשפטי, וכן הדברים שהשמעתי בפרשת קדוש, כי המאשימה לא עמדה בנטל להכשרת קבילותו של הפלט ת/11 כראיה מוסדית. כאמור, את התנאים שנקבעו בסעיף 36 לפקודת הראיות, אין מנוס מלהוכיח באמצעות עד מומחה; וביניהם: אופן רישום המידע בסמך להתרחשותו, דרך איסוף הנתונים ועריכת הרשומה שיש בהם כדי להעיד על אמיתות תוכנה; דרך הפקת הרשומה שיש בה כדי להעיד על אמינותה; ונקיטת אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לכל מחשב ושיבוש בעבודת המחשב. למותר לציין, כפי שכבר הבהרתי בפרשת קדוש, כי כאשר מבקשת המאשימה לקבוע ממצא עובדתי באמצעות רשומה מוסדית של פלט התקשרות סלולארית, בין אם מדובר בשיחה הקשורה לביצוע העבירה, ובין אם מדובר באיכון המשוחח בקרבת זירת עבירה, שניתן להשוותה לעיתים ל"טביעת אצבע אלקטרונית" או "טביעת אצבע סלולארית" הקושרת את הנאשם לעבירה, יש להוכיח את כל האמור בראיה המוסדית באמצעות מומחה. כאמור, אין חובה שהמומחה יהיה בעל הכשרה או השכלה פורמאלית, ויכול שהוא ירכוש את מומחיותו מכוח ניסיונו במהלך עבודתו המקצועית; ואולם, על-מנת שבית-משפט יקבל עדות סברה בתחום מקצועי, על העד המומחה לשתף את בית-המשפט בסוד מומחיותו, באופן שיוכל להבין את העדות המקצועית ולאמצה. בתנאים אלו לא עמדה העדות הספציפית של נציג חברת הטלפון הסלולארית. העדות מטעם המאשימה, לצורך הכשרת פלט השיחות ת/11 כרשומה מוסדית, הייתה של מי שמשמש כמנהל מחלקת מניעת הונאות בחברת התקשרות הסלולארית. כאמור, בפתח עדותו הבהירה ב"כ המאשימה, כי העד "לא מעיד כעד מומחה"; וכי תשקול בהמשך אם יש צורך בהשמעת עד מומחה לביסוס האמור בתעודה בדבר רשומה מוסדית. בישיבה הנדחית הודיעה ב"כ המאשימה, כי ניתן לבסס את הרשומה המוסדית על עדותו של מר גלובצקי, זאת מכוח תפקידו וניסיונו המקצועי בחברה, כמי שרכש את מומחיותו במסגרת עבודתו השוטפת. העד אכן פירט, את דרך ביצוע הרישומים במאגר הממוחשב של חברת התקשרות הסלולארית, וכן את אופן הפקת פלטי ההתקשרות הסלולארית באמצעות בקשות או צווים מבתי משפט. ואולם, הוא לא פירט, וממילא לא שיתף את בית-המשפט בסוד מומחיותו, באופן שניתן להבין את העדות המקצועית ולאמצה, בפרט בשאלה אם דרך הפקת הרשומה יש בה כדי להעיד על אמינותה, ובעניין אמצעי ההגנה הסבירים הננקטים באופן סביר מפני חדירה לחומר המחשב ומפני שיבוש בעבודת מחשב. ב"כ המאשימה הייתה ערה לכך בעת העדות, אך טענה, כי גם אם העד אינו מומחה בכל אחד מן התחומים הספציפיים, כמו למשל תחום אבטחת המידע ו/או התוכנה ו/או ההנדסה, הרי שהוא יכול להיעזר במידע שהוא מקבל מגורמים מקצועיים אחרים בחברה, ולהסתמך על דבריהם. סבורני, כי בנסיבות העדות הספציפית שניתנה בתיק זה, לא הוכחו כל תנאיה של הרשומה המוסדית באמצעות העד, בפרט כאשר העד אין לו את הידע המקצועי, למצער בתחומי אבטחת המידע והתוכנה; ואין די בכך שרשם בתעודה המוסדית מידע שנמסר לו מאחרים; מה-גם שלא נאמר ממי קיבל את המידע. כפי שכבר צוין, בתיקי פשעים חמורים, כמו רצח, שבהם מבקשת המאשימה לקבוע ממצאים בדבר התקשרויות סלולאריות הקושרות את הנאשם לעבירה ו/או לזירה - בבחינת ממצאים טכניים, מקצועיים או מדעיים

- נוהגת היא להשמיע מומחים לצורך ביסוס הפלט כרשומה מוסדית אגב הוכחת התנאים הנדרשים בסעיף 36 לפקודת הראיות, ולשם ביאור והבהרת המסקנות בדבר אותם ממצאים. בדרך זו יש לנקוט כל אימת שההגנה חולקת על אמיתות ואמינות הפלט, בין אם מדובר בעבירה חמורה ובין אם מדובר בעבירה "קלה".

72. אשר על-כן, קבילותו של פלט ההתקשרויות הסלולאריות, כראיה מוסדית, לא הוכחה כנדרש, בנסיבותיו הספציפיות של תיק זה. מכל מקום, ולמעלה מן הנדרש, אף אם הוכשר הפלט כראיה קבילה, הרי שלנוכח משקלו הדל של הזיהוי של הנאשם על-ידי בדר באמרותיו במשטרה, אין בפלט השיחות כדי להוות ראית "סיוע" לגרסתו של בדר; כאשר, כאמור, בנסיבותיו של ההליך החקירתי הנדון מצאתי מקום לדרוש כי גרסתו של בדר מחוץ לכותלי בית-המשפט בדבר זיהוי הנאשם, תיתמך בראית "סיוע", אשר "מסבכת" את הנאשם בביצוע העבירה, ולא רק בראיה של "חיזוק מוגבר"; מה-גם, שספק אם יש לראות בפלט, ככל שהייתה מוכחת קבילותו, משום "חיזוק מוגבר" לגרסתו המפלילה של בדר.

73. גם הראיה המחזקת והתומכת הנוספת, שעליה מצביעה המאשימה, של זיהוי של הנאשם על-ידי חאלד שוויקי, כ"ראפת נזילה" בעת החקירה המשטרתית, אינה משלימה את החסר הראיתי שבואר לעיל, שכן גם שוויקי נדרש - בנסיבות שלא נתחוו - להצביע על תמונה בודדת של הנאשם, כאשר מידת היכרותו את הנאשם והמפגשים שהתקיימו ביניהם, כלל לא התבררה על-ידי החוקרים.

74. אשר על-כן, לא מצאתי מקום לסמוך ממצאים בעניין זיהוי הנאשם כשותפו של בדר, על-יסוד אמרות החוץ של בדר בחקירותיו במשטרה, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות; וממילא אף לא מצאתי את התוספת הראייתית הנדרשת לחיזוק האמרות בהתאם לסעיף האמור.

התוצאה

75. במשפט פלילי נדרשת מן התביעה מידת הוכחה כדי שכנועו של בית-המשפט מעבר לכל ספק סביר, ומוסכמת יסוד זו מעוגנת בסעיף 34(א) לחוק העונשין, הקובע: "לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה, אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר". כבר נפסק, לא אחת, כי "אין הרשעה בדין, אלא אם הוסרו כל הספקות הסבירים". וכי "אם קיים ספק סביר, אין מרשיעים, שכן מוטב שהעברין ייצא זכאי בדין מאשר שאדם יורשע למרות שנותר ספק סביר באשמתו, שכן גישה אחרת יכולה להוליך להרשעתו של חף מפשע" (ע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מדינת ישראל, פ"ד

מז(4) 221, 648-644 (1993); וכן ראו והשוו: ע"פ 6890/04 מדינת ישראל נ' בלאוסוב (13.9.05)).

76. על-יסוד כל האמור לעיל, לא הוכחה אשמתו של נאשם 2, מעבר לספק סביר, ומשכך הוא מזוכה, מחמת הספק בלבד, מהעבירות שהואשם בהן.

ניתן היום, י"ב כסלו תשע"ח, 30 בנובמבר 2017, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ נאשם 2, נאשם 2 ומתורגמן של בית המשפט לשפה הערבית.

יורם נועם, סגן נשיא